NGAY TAY

NĂM THỨ TƯ — THỨ BẢY 4 NOV. 1939, SỐ 186 — GIÁ 0$10.
TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ : 80, ĐƯỜNG QUAN-THÁNH - GIÂY NÓI 874

NẠN NHÂN MÃN

(Lễ các thánh ở âm phủ)

ÂM HỒN bảo nhau — *Năm nay chúng nó kéo xuống đông thế kia thì rồi không khéo chúng mình đến phải lên trên trần ở mất thôi.*

LƯỠNG NGHI BỔ THẬN

LE HUY PHACH

Trong số 100 người đàn ông, ở thế kỷ này, thì có đến 90 người có các bệnh ở thận. Bại thận : đau lưng, mờ mắt, ù tai, rức đầu, tiểu tiện vàng, tinh khí loãng... Hoặc sinh ra mộng-tinh, di-tinh, hoạt tinh, liệt dương... Hoặc những người vì thủ dâm mà sinh ra tức ngực, hay đánh trống ngực, di-tinh, mộng tinh... Hoặc những người sau khi khỏi bệnh phong tình vì uống phải nhiều thứ thuốc công phạt làm hại thận khí mà sinh ra đau lưng như bẻ, ù tai, chảy nước mắt, hoa mắt, rụng tóc, ướt qui đầu...

Có các bệnh kể trên đều dùng « Lưỡng nghi bổ thận » số 20 của Lê-huy-Phách các bệnh khỏi hết — sinh khí cố tinh, khỏi bại thận, khỏi di tinh, khỏi mộng tinh, khỏi hoạt tinh, khỏi bệnh liệt dương, chắc như vậy !

Lưỡng nghi bổ thận số 20 của Lê-huy-Phách là một thứ thuốc bổ thận hay nhất ở xứ này. Giá 1p.00 một hộp.

Đàn bà bất điều kinh

Dùng thuốc Lê huy Phách hay nhất

ĐIỀU KINH CHỦNG NGỌC số 80 giá 1p.50. Các bà có bệnh bất điều kinh, khi lên tháng, khi xuống tháng, huyết ra tím đen, có khi ra khí hư nữa. Trong người bần thần mỏi mệt, kém ăn, ít ngủ, hoa mắt, ù tai, đau bụng khi hành kinh... dùng thuốc Điều kinh chủng ngọc số 80 của Lê-huy-Phách, kinh nguyệt điều hòa, tốt cho sự sinh dục, mau có thai nghén.

ĐIỀU KINH BỔ HUYẾT số 21 giá 1p.00 — Các cô kinh hành sai bẹn, tháng có, tháng không, da vàng, quầng mắt thâm, người nhọc mệt, dung Điều kinh bổ huyết số 21 giá 1p.00, kinh hành đúng bẹn, da dẻ hồng hào, khỏe mạnh luôn luôn, tăng thêm vẻ đẹp.

Thanh niên cứu khổ hoàn

Trị tận gốc các bệnh Lậu !

Một thứ thuốc lậu hoàn toàn linh nghiệm, hay hơn hết thảy các thứ thuốc Tây, Tàu, Ta, đã có bán từ xưa ở xứ này. Thuốc này có đặc tính chữa các bệnh Lậu : không cứ là kinh niên hay mới mắc, tức buốt hay ra mủ, bệnh Lậu phải lại hay phải nhiều lần, bệnh Lậu có nhiều biến chứng nguy hiểm, bệnh Lậu ở đàn ông, đàn bà hay đàn bà có thai đều dùng Thanh Niên Cứu Khổ Hoàn số 70, giá 1p20, dùng được nhiều ngày, khỏi tuyệt nọc các bệnh Lậu. Thứ thuốc Thanh niên cứu khổ hoàn này hiệu nghiệm phi thường. Các ngài hãy hỏi những người đã dùng qua rồi sẽ biết.

Nhà thuốc LE HUY PHACH

19 Boulevard Gia-Long (phố Hàng Giò) — Hanoi

Khắp các tỉnh : Trung, Nam, Bắc, Ai-lao, Cao-mên đâu đâu cũng đều có đại-lý bán đủ các thứ thuốc của nhà thuốc Lê-huy-Phách

Biểu vé sò Đông-Dương

và thi hành hạn đặc biệt từ nay đến 5 Novembre

Mua một biếu một

Nhà thuốc AN-HOA 20 Hàng Than Hanoi nức danh về khoa chữa bệnh Lậu, Giang-mai, Ha-cam, Tê phù, đàn bà sản hậu phù và bệnh nghiện thuốc phiện lại mới nghiên cứu ra thứ thuốc lậu mủ, công hiệu lạ thường nhất định đặt tên là « Thuốc lậu 1939 » bất cứ mới lâu, thật nhiều mủ cũng chỉ 2 ngày thì sạch, dễ uống, không đau bụng đi ngoài, không buồn nôn. Muốn để biết thấy các bạn thanh niên biết sự linh nghiệm cấp kỳ của thứ thuốc này, nhà thuốc nhất định thi hành lệ « Bán một biếu một » từ nay đến 5 Novembre. Ve to 1p.00, ve nhỏ 0p.60. Mua ve to biếu ve to, ve nhỏ biếu ve nhỏ. Sau khi dùng thuốc An-Hoa khỏi hẳn, bệnh nhân chỉ phải biếu lại nhà thuốc một bức thư khen kể rõ trước đã dùng những thuốc nào mà không khỏi sẽ được biếu một vé số Đông-dương.

Mấy thứ thuốc sau đây đều bán nguyên giá

Thuốc cấp cứu « Cửu Tiên Hoàn » 0p40 chữa bí đái, đái giắt 15, 20 phút khỏi ngay. Nếu đái ra máu đặc hay loãng buốt phải dùng ngay thứ « Tiệp huyết linh đơn » 0p50 với 1 hoàn « Cứu khổ » 0p30 sau mấy giờ chỉ hẳn máu. Sau khi khỏi lậu nước giải có nhiều vẩn trắng giải loãn poãn, đái nóng, ăn độc giao hợp lại dính vít quy đầu, bệnh như phục hồi, phải dùng « Bạch chỉ hoàn » số 9 1p20 sẽ thấy đái ra nhiều vẩn và hết hẳn. Nước giải trong veo, sau dùng luôn vài bốn ngày « Tuyệt trùng lậu » số 5: 1p20 thì tha hồ ăn độc không phát lại.

Thuốc An-Hoa chữa nghiện có tài vô địch

Thuốc dễ uống, không vật, nhẹ 2, 3 chai, nặng 6, 8 chai. Bán lẻ 1p50 một chai. Sau khi khỏi phải dùng ngay 4, 5 ngày « Sâm Nhung Trừ Căn Giới Yên », hộp to 2p.00, nhỏ 1p20. Chủ nhân đã chữa cho nhiều quan đại thần nên đã được thưởng « Nhị hạng ngà tiền » từ 1937. Muốn để biết thấy bạn nghiện khỏi lầm thuốc Cai An-Hoa với những thứ thuốc nói khéo bản hiệu lại cho phát hành hai vạn cuốn « Bả Yên Bà » để biếu không.

ĐẠI-LÝ : Saigon : Mai-linh. PnomPenh : Võ lý Tong, Quý-Lợi A. Haiphong : 60 Doumer. Cần thêm nhiều đại-lý.

Rỗ sẹo, lồi lõm, lang, sơn, vết thâm sửa hết bằng điện hay thuốc 2p.00, 3p.00 mỗi hộp.

Răng trắng, vú nở tròn đẹp mãi, da trắng mịn tươi, thân thể đều đặn, uốn tóc, ruộm tóc, bằng điện rất đẹp.

Massage électrique

soa nắn điện

Làm cho da tươi, đi nắng không bắt đen, đánh kem phấn nhiều không hư hại da, không sinh ra tàn nhang giám má, mụn sần trên mặt được, da không khô bạc, lỗ chân lông không doãng, nhỏ trắng đẹp da. Soa nắn điện ích lợi cho da nhiều lắm. Giá từ 2p.00 trở lên.

Mlle Etienne Hà chuyên-nghiệp khoa trang điểm, Mỹ và Anh giúp các bạn rất vừa ý.

CHỈ DÙM LÀM ĐẸP — Cách trang điểm, cách chọn mầu phấn cho hợp, thoa cho mốt, và cách tự ý làm massage (soa nắn) lấy cho người thêm đẹp theo lối Mỹ, soa nắn mặt và người. Giúp cho dáng đi đẹp và thân thể sơn sẵn sinh tươi, v. v...

MY-VIEN AMY

FONDÉE EN 1936

26, Phố Hàng Than — Hanoi

Viện sửa đẹp người bằng điện và thuốc khai-trương trước nhất tại xứ Đông-pháp

CÁC MÁY ĐIỆN ÂU MỸ TÔ SỬA CHÂN TAY, MẶT MÌNH (corps), VÚ CHO ĐẸP HOÀN TOÀN. GIÁ RẺ

SOINS DE BEAUTÉ ANGLAIS & AMÉRICAINS

Massage, Maquillage & Manucure Modernes Élégants

QUỐC-BẢO Y-DƯỢC VIỆT-NAM

Mày vị cứu tinh

Tạm kê mấy thứ thuốc đã cứu khỏi hàng vạn người của ĐÔNG-TÂY Y-VIỆN :

Sâm nhung đại-bổ Bát vị kim-quỵ

Số 111, giá 1p50 hộp nhỡ, 0p.45 lọ nhỏ

Thuốc bổ cho hết thảy nam phụ lão ấu. Công hiệu quán quân Phát minh nhờ ở sự kinh nghiệm lâu đời, bào chế lại rất công phu, bằng các vị thuốc hảo hạng, điều hòa cả âm dương bàn nhiệt mà công dụng rất mạnh, dùng để bồi bổ sức khỏe và chữa được đủ mọi chứng bệnh ở tâm trí, ở thận khí, ở chân huyết và các bệnh do sức lực suy kém mà sinh ra. Thuốc này đã tiến Kinh được ngự dụng và ban khen.

Tráng dương, kiên tinh, cố khí Đại bổ sinh dục hạch

Số 100, giá 1p20, (dùng 4, 5 ngày)

Những người khí-huyết hư suy, tiên thiên bất túc, nguyên khí yếu ớt, dương hạch suy yếu, những người mắc bệnh phong tình mà hư hại đến bộ phận sinh dục, những người bị di tinh, mộng tinh, lãnh tinh, liệt dương sinh ra đau lưng, mờ mắt, nước tiểu vàng đục, ù tai, chóng mặt, ăn ngủ thất thường, tinh thần mệt mỏi, dùng thuốc này sẽ khỏi hết các chứng bệnh kể trên mà đường sinh dục lại được rồi rào hơn trước, chỉ một hai hộp đã kiến hiệu.

Thuốc lậu cấp hành, số 001 giá 0$60

Chữa lậu mới mắc, đau đớn, ra máu, ra mủ, tiểu tiện không thông, nóng bức, quy đầu sưng đỏ, rất công hiệu. Chỉ một hộp đã đỡ, nặng đến đâu cũng chỉ 6, 8 hộp khỏi hẳn tuyệt nọc.

Bổ nguyên khí, tuyệt nọc lậu

số 003, giá 1p50 (dùng 5, 6 ngày)

Khỏi lậu mà còn thấy ít rớt, giãi gà chảy ra, có khi lỗ đái bít chặt, ống tiểu buồn, giao hợp nóng, đau lưng, đau sương, bắp thịt rật, hay ngứa ngáy, kém ăn ngủ, ăn phải của độc, thức khuya, làm việc mệt nhọc quá độ, bệnh lại tái phát, dùng thuốc này không những tuyệt nọc bệnh, lại còn bổ bổ được nguyên khí và ngũ tạng tăng thêm sức khỏe.

Đặc biệt 4 thứ :

Theo bản chương trình cứu tế xã hội, bài trừ tuyệt nạn phong tình nguy hiểm cho Quốc dân, đem truyền bá phổ cập và bán giá đặc biệt mấy thứ sau này (theo lời quyết nghị của ban cứu tế).

Lậu kinh niên số 001 B 1p.50 bán 1p.20

(dùng 2 ngày)

Bệnh kinh niên uống mọi thứ thuốc mà vẫn giây dưa mãi, không còn buốt rức đau đớn, chỉ ra chút mủ hay giãi gà (goutte militaire) hoặc vẩn đục (filament) nước tiểu vàng và nóng, dùng thuốc này chắc chắn khỏi ngay và tuyệt nọc, mà không hại sức khỏe, không hại sinh dục.

Thuốc Giang mai số 007 1p.00 bán 0p.80

Bất cứ thời kỳ nào đều khỏi chắc chắn.

Thuốc Hạ cam số 008, 1p.00 bán 0p.80

Rất mau khỏi mà không vật vã gì.

Đoạn căn tiêu trùng lậu số 004, 1p.00 bán 0p.80, chiết nọc rất hay.

Đủ các thứ thuốc

Ngoài ra còn hơn 50 thứ, đủ các thứ thuốc, thuốc cảm, đau mắt, ngã nước, hôi nách, đau bụng, kiết lỵ, tê thấp rất hay (không kể siết). Thuốc sốt, nhức đầu năm phút khỏi ngay. Thuốc điều kinh, khí hư, cai nha phiến, an thai, sản hậu, thuốc ho hen, bổ phế, bổ thận rất linh nghiệm, danh tiếng khắp Đông-dương.

Có bán tại đại-lý khắp trong cõi Đông-dương.

ĐÔNG-TÂY Y-VIỆN

192, HÀNG BÔNG LỜ — HANOI

37 Doumer Haiphong — 6 Grand' Rue Thanhhoa — 46 Foch Vinh — 15 Courbet Saigon — 61 Desveaux Mytho — 142 Commerce Long-xuyên.

CUỐN SỔ

Quảng-yên — *Vừa rồi tại Yên-Thành, thiên hạ kéo nhau đến xem mấy thầy phù thủy bắt ma ở một nhà nọ. Toàn những bậc cao tay cả, nên con ma, hiện vào một thầy, bị bắt ngay lập tức. Bắt bớ xong các thầy lĩnh tiền, rồi dùng tà thuật biến thật nhanh, khi chuyện vỡ các thầy là một bọn bịp. Hiện các thầy đang bị những pháp sư cao tay hơn — ở sở mật thám — dò bắt.*

Nam-định — *Một quan viên đến đánh chén và đánh trống chầu ở nhà cô đầu không có tiền chi liền bị cô đầu lấy roi chầu đánh vỡ đầu.*

Hải-phòng — *Trời sầm tối, ông già Đào-văn-Tôn vừa qua vườn Djibouti liền bị hai người đàn bà xồ ra, ôm chặt lấy rồi cướp mất cái thẻ thuế thân và 10 đồng bạc. Từ bữa đó, ông già Tôn gặp người đàn bà nào cũng khoe có dắt trong mình nhiều tiền và nhiều thẻ thuế thân.*

Khâm-thiên — *Theo đơn họ khiếu nại, chủ cô đầu xin không trả chị em lương tháng mà để chị em ăn hoa hồng tiền hát. Như thế có khi mỗi đêm, mỗi cô đầu làm việc đến sáng sẽ được trả đến 3, 4 hào bạc.*

của Tô Tử

Ô Ngươi

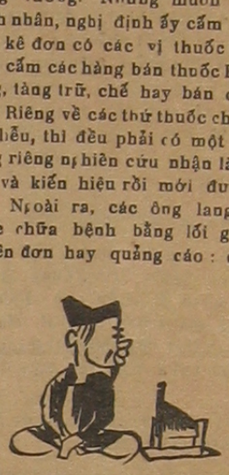

Con dao cầu

VẤN đề thuốc Nam, thuốc bắc đã làm chảy nhiều mực. Và lắm ông lang và ông nghị đã tốn mất nhiều nước bọt.

Kiểm duyệt

Muốn người nghèo có thuốc uống, nghị định ấy không cấm hẳn việc làm, bán và kê thuốc Bắc thuốc Nam ở Đông-dương. Nhưng muốn che trở bệnh nhân, nghị định ấy cấm các ông lang kê đơn có các vị thuốc có chất độc, cấm các hàng bán thuốc Bắc nhập cảng, tàng trữ, chế hay bán các chất độc. Riêng về các thứ thuốc chữa bệnh hoa liễu, thì đều phải có một cái hội đồng riêng nghiên cứu nhận là không độc và kiến hiệu rồi mới được đem bán. Ngoài ra, các ông lang không được chữa bệnh bằng lối gửi thư, truyền đơn hay quảng cáo : các ông

ấy chỉ có thể chữa bằng lối trực tiếp tự mình đến xem mạch và xem bệnh tình người ốm mà thôi.

Đạo nghị định kể trên cấm các ông lang dùng những danh hiệu Docteur hay Médecin sino indochinois hay các danh hiệu tương tự, và cấm các nhà bán thuốc bắc dùng danh hiệu Pharmacien sino indochinois hay những danh hiệu tương tự.

Một đạo nghị định nữa lập ra một hội đồng chuyên môn nghiên cứu các vị thuốc. Phận sự của hội đồng là : 1.) lập sổ liệt kê các vị thuốc có chất độc cấm dùng 2.) xem xét các thứ thuốc chế ra để chữa bệnh để cho phép bán 3) xem xét về chất, loại, nguyên ủy và giá trị các vị thuốc Bắc nhập cảng vào Đông-dương.

Vậy từ nay, ai muốn xin phép bán thứ thuốc gì cũng phải gửi thuốc lên cho hội đồng ấy xét, và sở bài trừ hàng lậu ở Hanoi và Saigon sẽ phân chất thứ thuốc ấy.

Mong rằng hội đồng kia sẽ hết sức nghiên cứu để cho dân nghèo có những phương thuốc rẻ tiền và kiến hiệu mà dùng.

Mỹ tục thuần phong

MỘT câu chuyện đáng chú ý gần đây xảy ra ở Hải-phòng. Một ông lái có cô con gái đến thì, bỗng gặp được một người giai-tế. Tuy chưa có cheo, có cưới, nhưng thuận anh thuận ả, ông lái cũng bằng lòng cho cô dâu chú rể ăn ở với nhau.

Nhưng đó là ở tạm thời. Ông lái nghĩ thế, và nhất định đòi chú rể món tiền một trăm chẵn để về quê nộp cheo và làm tiệc cưới. Cũng phải có lẽ mới được chứ ! Nhà trai cũng biết thế lắm, nhưng nghèo túng quá, không chạy được tiền. Ông lái nhất định không nghe, và đến bắt cô dâu về... ý chừng là để đợi ngày đào non hay là ngày có đúng một trăm bạc.

Có người bảo đời văn minh này con trai con gái cần được tự do kết hôn cần phải được kính trọng trong đời tình cảm của họ, cần được đủ quyền hạn của « con người ».

Nhưng nghĩ thế là lầm. Theo một cái mỹ tục hay là một cổ tục của ta — vì cái gì đã cổ ắt là mỹ rồi — việc « gả bán » là một việc quan hệ đến luân thường. Gả, tức là bán vậy. Theo tục lệ, nhà trai đem mấy con lợn quay lại để đổi lấy cô dâu, thì ông lái kia nhất định đòi lấy trăm bạc là phải lắm. Có điều ông lái đã đòi khi chưa ? Nếu ông lái đòi trước khi cô ả về nhà chồng, thì cũng thế thôi, cũng là làm một việc mua bán hợp với thuần phong mỹ tục của nước nhà, nhưng ông theo đúng cổ lễ hơn, và vì ông theo đúng cổ lễ hơn, người ta sẽ kính trọng ông hơn. Còn việc ý tưởng của con gái ông, đời tình cảm của con gái ông, ồ, cái ấy là cái phụ, nói đến làm gì : cô ấy đã là một đồ vật mua bán được, thì còn đâu phải là người nữa.

Ảnh hưởng

ĐỘ NÀO, vì tình hình Kinh tế, Thành Phố Hanoi đã sắp sửa định làm thịt những giống vật

Nay mai sắp có bán :

ĐỜI BẠN

của NHẤT-LINH giá 0$55

Còn một số rất ít :

ÔNG ĐỒ BÉ

(loại sách Hồng : cuốn số 1)

ĐỜI NAY XUẤT BẢN

... và việc ...

... nuôi trên Bách thú
... Nhưng có lẽ vì các hội viên Thành ... phải không ưa thịt bú dù hay cao hổ ... cốt, nên những giống vật ở vườn Bách thú vẫn còn được hưởng cái khổ nằm trong cũi nhốt rừng.

Các giống vật ở các vườn Bách thú bên Pháp và bên Anh không được cái may mắn ấy.

Tại sao vậy? Chẳng qua là vì bộ râu của thủ tướng ho Hit. Thú vật ở vườn Bách thú Paris thì chính phủ cho đi nghỉ mát nơi khác hết, vì họ sợ trong lúc chiến tranh, chúng xổ ra có thể nguy cho người ta, tuy rằng thật ra, chúng không biết ném bom hay bắn súng. Ở bên Anh, thì họ quyết liệt hơn. Bao nhiêu sư tử, hổ, chó sói và các thú dữ khác ở vườn Bách thú ở Luân đôn, họ đều đem giết đi cả: đó là những kẻ bị hi sinh trước tiên cho chiến tranh vậy. Hơn nữa, những con giải và những cá nuôi trong vườn, cũng bị xử tử hết.

Giải thì đã đành, nó có thể ăn thịt người được, nhưng sao lại cá? Có lẽ vì người có thể ăn thịt nó được. Mà người đây, tức là những người gác vườn hay ăn.

Hoàng Đạo

ÔNG CHÁNH ÁN: Anh giết người trộm của như thế, anh có bị *lương tâm cắn rứt* không?

— Không, con chỉ bị *con chó chủ nhà cắn* thôi ạ.

Chiếu bóng

Chủ nhật 5 novembre này bắt đầu từ 9 giờ sáng Hội truyền bá quốc ngữ sẽ chiếu phim Roméo et Juliette tại rạp Majestic để lấy tiền giúp quỹ hội.

Giá vé từ 0 p. 30 đến 0 p. 90

Một cuộc thi thuyền

Nhân dịp khánh thành Câu lạc bộ, Hội bơi thuyền « Đầm Vạc » Vĩnh Yên sẽ tổ chức vào ngày 11-11-39 một cuộc thi thuyền cho hết mọi người dự.

Có hai giải thưởng lớn và nhiều giải « Khuyến khích » để tặng các nam nữ đấu thủ chiếm giải.

Ngoài cuộc thi thuyền, hôm đó còn có nhiều cuộc vui khác tổ chức trên Đầm Vạc.

Ai muốn dự cuộc thi bơi thuyền xin viết thư kịp để biết tên.

Thư viết cho ông chánh hội thuyền « Đầm Vạc » Vĩnh Yên, hạn đến ngày 10 Novembre 1939 là cùng.

NHỮNG VIỆC CHÍNH TRONG TUẦN LỄ

Anh-Pháp-Đức chiến tranh. — Có tin Đức định vượt qua các nước trung lập, Hà-lan, Bỉ và Thụy-sĩ để tiến đánh Anh và Pháp, vì thế các nước trên đã phải tăng việc phòng thủ thụ động. Đức vừa công kích một trận lớn bằng đại bác; trong 24 tiếng đồng hồ, Đức đã bắn tới vạn đạn trái phá sang chiến lũy Maginot. Quân Pháp cũng bắn lại kịch liệt. Quân Đức đã tập trung ở mặt trận phía tây 1 triệu rưỡi quân để dự bị một cuộc tiến công lớn nhưng vì trời xấu nên chưa thể hành động được.

Vì bị phong tỏa các mặt bể nên Đức định đổi trên 2 nghìn chiếc tàu buôn cho Nga lấy nguyên liệu và hàng hóa, và sắp tổng công kích Anh bằng tàu ngầm.

Thượng nghị viện Hoa kỳ đã chuẩn y bản dự luật của ông Pittmann bỏ lệnh cấm bán khí giới cho các nước có chiến tranh, chỉ còn chờ Hạ nghị viện chuẩn y, và người ta đoán trước ông Pittmann sẽ thành công.

Chiếc tàu buôn « City Offlint » của Mỹ bị giữ ở Nga vẫn chưa được trả lại.

Việc Nga yêu sách đất đai ở Phần lan chưa giải quyết xong. Cuộc điều đình của hai chính phủ vẫn tiến hành.

Nga công kích Anh về việc khám xét tàu buôn của các nước trung lập và phản đối dự luật Pittmann của Mỹ.

◆

Cấm tư gia dùng dấu Hồng thập tự. — Vì thấy có nhiều hiệu thuốc và nhà bào sinh lạm dụng dấu Hồng thập tự để cổ động cho việc buôn bán làm ăn riêng nên chính phủ đã có lệnh cấm tư gia không được dùng dấu Hồng thập tự nữa.

Lương hương sư phải định ít nhất là 12p.50. — Từ nay những làng nào muốn mở trường hương học bắt buộc phải trả tính đủ lương trả hàng tháng cho hương sư, ít nhất là 12p.50. Còn làng nào hiện nay chưa lập lương cho hương sư thì phải tính như số lương ít nhất kể trên.

Việc canh giầy điện. — Có lẽ rồi đây những làng nào phải canh giầy điện sẽ được hưởng một món tiền thưởng hay phụ cấp nhiều hay ít tùy theo số giầy điện chạy qua địa phận làng mình dài hay ngắn, vì xét ra những làng ấy phải tuần phòng vất vả và chịu trách nhiệm khi mất giầy điện mà không được hưởng chút quyền lợi gì để đền bù lại.

Những hạng người không được xuất dương. — Vì là trong thời kỳ chiến tranh nên hiện nay chính phủ có lệnh cấm xuất dương ba hạng người sau đây:

1.) Những người có thể bị huy động, nghĩa là những người bản xứ từ 20 đến 35 tuổi mà chưa từng ra lính.

2.) Những người có nghề nghiệp riêng từ 20 đến 50 tuổi, nghĩa là những người dân Đông dương có bằng y-sĩ Đông dương, dược-sĩ Đông dương, nha-sĩ, bác sĩ y khoa hay bác sĩ về môn bào chế.

3) Các lính trừ bị, nghĩa là những người lính được liệt ra ngoài hạng hiện dịch, nhưng còn phải theo luật lệ của nhà binh.

Bỏ lệ nghỉ các ngày lễ. — Lệ nghỉ các ngày lễ từ nay bị bãi bỏ. Vì thế kể từ năm nay các công sở vẫn phải đi làm như thường, song được nghỉ ngày 4 Novembre là ngày lễ vạn thọ đức Bảo Đại.

(Xem tiếp trang 18)

CÂU CHUYỆN hàng tuần

TUY *nay thượng nghị viện Hoa-kỳ mới chuẩn y bản dự án bỏ lệnh cấm bán khí giới cho các nước đánh nhau, nhưng người ta đã biết chắc từ trước rằng thế nào bản dự án cũng được chuẩn y. Là vì đảng dân chủ ở Hoa-kỳ hiện đương mạnh mà thống lĩnh Roosevelt, một đảng viên đảng dân chủ, là người đã nổi tiếng ghét Hitler. Chỉ còn chờ hạ nghị viện chuẩn y nữa là bản dự án được đem ra thi hành ngay.*

Nay, Hoa kỳ mới bán khí giới, chứ chưa dự hẳn vào cuộc chiến tranh, nhưng cũng có thể coi như đã dự vào một phần rồi. Vì, như đã nói trong mục này số báo trước, tuy Hoa kỳ bán khí giới cho cả hai bên, mà kỳ thực chỉ bán cho một phe Anh, Pháp.

Đức và Nga đã trông thấy cái nguy hiểm từ từ tiến qua Đại Tây Dương sang Âu châu. Vì thế Goebbel đương sửa soạn một trận cổ động kịch liệt để đánh đổ Roosevelt trong cuộc bầu cử tổng thống Hoa kỳ năm 1940. Còn ở bên Nga, thì hết thảy các báo nhao nhao lên công kích Hoa kỳ mà họ đổ cho cái tội giết người và muốn kéo dài chiến tranh.

Kiểm duyệt

Sáng hôm nay, 1er novembre, Molotov đọc diễn văn để nói rõ ý muốn của Nga. Ta hãy chờ xem Molotov có công kích Hoa kỳ, như các báo Nga không, và có vì Đức tấn công hòa bình như các nước tiểu trung lập đã dự đoán không.

Kiểm duyệt

Và Hitler đã nhìn thấy cái thế có của mình và hết sức kéo Nga vào cánh. Chả thế mà ông ta đã quả quyết đưa dân Đức thiên sang tả để được dễ gần Nga. Và trong một cuộc hội họp ông ta đã tuyên bố và tự nhận là « người bênh vực quyền lợi dân vô sản chống lại với các nước tư bản phía tây! »

Kiểm duyệt

Còn nước Ý?

Từ ngày có chiến tranh đến giờ ta thấy nước Ý im lặng và ngoan ngoãn quá. Chỉ thỉnh thoảng khe khẽ lên tiếng để tuyên bố rằng mình đứng trung lập, hay để khen lính Pháp giỏi, binh đội Pháp đẹp nhất hoàn cầu.

Nay bỗng thấy ông Mussolini hành động: 1· hội kiến với ông Hitler, 2· lập lại tòa Nội các, 3· sắp sửa ký hiệp ước bất xâm phạm với Hy lạp. Ý nghĩa ba việc ấy thế nào? Về việc thứ nhất người ta đồn Mussolini chỉ cốt báo cho Hitler biết rằng trận tiến công Anh của Hitler khó lòng sẽ đắc thắng. Còn về việc thứ ba thì người ta đã dự đoán ngay từ khi Mussolini rút gần hết quân Ý đóng ở Albanie về để lấy lòng Hy lạp.

Rõ khổ, các nước nhỏ, nhất là các nước nhỏ trong bán đảo Balkans, ở vào giữa ba nước lớn, nước Đức, nước Nga, nước Ý. Và chả biết đi với nước nào, vì đi với nước nào cũng chết. Ba nước này cùng tranh nhau gây thế lực ở Balkans. Trước hồi chiến tranh thì Đức giữ phần thắng. Số xuất vận hập cảng hàng của Đức ở các nước Balkans, đều chiếm gần hay quá nửa cả. Nhưng từ khi có chiến tranh thì các nước Balkans hình như đã dục dịch bỏ Đức quay về với Nga, vì thấy Nga là một nước trung lập. Một điều nguy hiểm cho thế lực của Ý ở Địa trung hải. Với Đức, Ý còn hy vọng chia quyền lợi ở Balkans, chứ đối với Nga thì Ý đã thấy chắc chắn không thể cùng đi đôi được rồi.

Đó là nguyên nhân hiệp ước bất xâm phạm Ý-Hy. Rồi có lẽ Ý sẽ còn ký hiệp ước với các nước khác ở Balkans nữa, để đón trước cuộc nam tiến của Nga.

Chỉ có một mình nước Nhật là hình như không muốn dụng chạm gì đến trận Âu chiến.

Kiểm duyệt

KHÁI-HƯNG

«Nghệ thuật đọc sach»

Chúng tôi thường tiếp được thư của nhiều bạn đọc gửi đến — nhất là các bạn trẻ học sinh — hỏi chúng tôi về sự đọc sách, nhờ chúng tôi chỉ bảo những cách thức đọc sách, đọc những sách nào hoặc những tác giả nào. Muốn ích lợi cho các bạn đó, chúng tôi trích dịch dưới đây một « nghệ thuật đọc sách », trích ở cuốn « Một nghệ thuật sống » (Un Art de Vivre) của nhà văn André Maurois, trong Hàn-Lâm-Viện Pháp, mới viết ra.

◆

ĐỌC SÁCH có phải là một công việc không ?

Valéry Larbaud gọi là một «tật không bị trừng phạt », và Descartes, trái lại, gọi là « một cuộc nói chuyện với những người lịch thiệp nhất ở các thế kỷ qua». Cả hai đều nói phải.

Lối Đọc sách - cố tật đặc biệt cho những người tìm thấy tự trong mình một thứ thuốc phiện và vượt khỏi cuộc đời thực tế mà đắm mình vào một cuộc đời tưởng tượng. Những người đó không thể ngồi yên một phút không đọc ; cái gì đối với họ cũng tốt : họ tình cờ mở một cuốn bách khoa và đọc một bài về cách thức về nước cũng ngốn ngấu như đọc một bài về các súng ống. Để họ ngồi một mình trong căn phòng, họ đến thẳng ngay tới bàn có để báo chí, và bắt đầu đọc bất cứ một cột nào ngay ở quãng giữa, hơn là trầm ngâm với những tư tưởng riêng của họ. Họ không tìm trong sự đọc hoặc các ý tưởng, hoặc các việc, nhưng cái giòng chữ chầy đi luôn luôn ấy nó che đậy họ với cuộc đời và tâm hồn họ : Những cái gì họ đã đọc, họ rất ít giữ được cái « tinh tủy». Trong nhiều nguồn để biết, họ không phân biệt giá trị gì cả. Cách đọc sách của họ hoàn toàn thụ động ; họ nhận những bài đọc, họ không tìm hiểu ; họ không dành chỗ cho trong trí thức ; họ không tiêu thụ.

Lối đọc sách - ham thích đã hoạt động hơn. Đọc để lấy thích? người ham tiểu thuyết tìm kiếm trong các sách, hoặc những cảm giác về mỹ thuật, hoặc một sự tỉnh thức hay kích thích của chính những tình cảm mình, hoặc những cuộc phiêu lưu mà đời đã từ chối Đọc để lấy thích? người nào ưa tìm thấy ở các nhà luận lý, các nhà thi sĩ, giải bày một cách đầy đủ hơn, những quan sát mà chính mình đã nhận thấy hay những cảm giác mà chính mình đã trải qua. Đọc để lấy thích, sau hết, kẻ nào, tuy không nghiên cứu hẳn một quãng nào đó của lịch sử, ưa nhận thấy sự giống nhau, qua những thế kỷ, của các điều băn khoăn của nhân loại. Cách đọc sách ham-thích này rất lành.

Sau hết, cách đọc sách - làm việc là cách đọc của người định, trong một cuốn sách, tìm kiếm những điều hiểu biết nhất định, những tài liệu mà họ cần để nâng đỡ hay hoàn thành trong trí họ một cuộc xây dựng mà họ trông thấy trước những hình thể đại khái. Cách đọc sách làm việc phải thực hành, trừ khi nào người đọc có một trí nhớ lạ lùng thì không kể, bút mực hay bút chì ở tay. Đọc sẽ vô ích nếu mỗi lần muốn trở lại một vấn đề lại phải đọc lại. Nếu có thể cho phép kể tôi ra làm thí dụ, khi tôi đọc một quyển sử hay một cuốn sách đứng đắn nào đó, bao giờ tôi cũng viết ở trang đầu hay trang cuối quyển một vài chữ ghi lấy những đầu đề cốt yếu nói đến trong sách, và ở dưới mỗi chữ đó, số những trang, khiến có thể giở ngay đến quãng nào mà tôi muốn coi lại, lúc cần đến, không phải đọc lại cả quyển sách.

◆

Sự đọc sách, như tất cả các công việc khác, cũng có những quy tắc riêng. Ông André Maurois tìm ra năm quy tắc chính để đưa dẫn người đọc sách. Những lời khuyên của ông đầy kinh nghiệm và từng trải, rất có bổ ích cho những người coi công việc đọc sách là một công việc vừa ham thích lại vừa có nhiều lợi.

◆

Quy tắc thứ nhất, là thà biết rõ một vài nhà văn, và một vài vấn đề còn hơn là biết lướt qua một số rất nhiều các văn sĩ. Nhưng vẻ đẹp của một tác phẩm ít khi lộ ra ngay lúc đọc lần thứ nhất. Cần phải, trong tuổi trẻ, đi vào các sách vở như người ta đi trong cuộc đời, để tìm bạn, nhưng những bạn đó một khi tìm, chọn và lựa được rồi, cần phải ần dật với họ. Quen với Montaigne, Saint Simon, Balzac hay Proust, đủ làm phong phú cả một đời.

Quy tắc thứ hai, là trong lúc đọc cần dành nhiều chỗ cho những bản giá trị. Cố nhiên, chú ý đến các nhà văn cùng một thời với mình là vừa cần và vừa tự nhiên; trong bọn họ, chúng ta có nhiều may tìm được bạn cùng những lo nghĩ và những cần dùng như chúng ta. Nhưng chớ để làn sóng những cuốn sách tầm thường đến tràn ngập. Số các tuyệt phẩm đã nhiều đến nỗi chúng ta không bao giờ biết hết được. Ta hãng cứ tin vào sự chọn lựa của các thế kỷ. Một người nhầm, một thế hệ nhầm, nhân loại không nhầm bao giờ cả Homère, Tacite, Shakespeare, Racine thật chắc chắn xứng đáng với sự nổi tiếng của họ. Chúng ta nên ưa họ hơn những tác giả chưa chịu cuộc thử thách của thời gian.

(Kỳ sau đăng hết)

T. L. dịch

André Maurois

« Un Art de Vivre ».

— Ở nhà, cha anh làm gì ?

— Ở nhà, con chỉ có bố, cha con ở nhà thờ.

Sự hoạt động ở Huế

PHIM MÀU VỀ HUẾ

HUẾ là một chốn thắng cảnh mà khách du lịch phương xa — phần nhiều người Mỹ — vẫn thường hay tới thăm. Huế quyến gọi người ngoại quốc bởi những vẻ đẹp mà các nhà văn ta đã nói đến nhiều rồi. Ta chỉ còn lấy làm lạ Huế là một nơi hữu tình như thế chưa gợi sự chú ý của một nhà quay phim nào.

Sự khuyết điểm ấy không còn nữa. Ông Nguyễn Richard, một người sốt sắng về phim ảnh, đã quay và chiếu một cuốn « phim tài liệu » (film documentaire) Huế 1939. Tất cả Huế đẹp và ý vị đều ở trong cuốn phim đó. Chúng ta không biết nên khen cái tài quan sát của ông Richard, hay là cái khéo phân biệt màu sắc của ông Đó không phải là việc dễ. Một hôm, nhân cùng đi xem lăng với một khách du lịch Mỹ định qua Đông dương quay phim Angkor, tôi hỏi ông ta :

— Tại sao ông đã biết Huế đẹp lại không quay một phim ở đây ?

Sau một lát nghĩ ngợi khách trả lời:

— Đó là vì nhiều duyên cớ. Nhưng chỉ có hai cớ này quan trọng nhất : Một là tôi không phải người Huế. Hai là tôi chưa phản được mùa Huế.

Hai cớ đó không có đối với ông Richard. Ông đã gần như người Huế thật, và sự phân biệt mùa đối với ông không phải là khó khăn. Ông lại còn nhiều tài khác nữa. Vì vậy, cuốn phim màu về Huế ông vừa quay rất có giá trị về cách lựa màu và chọn cảnh. Và đó là cuốn phim màu pha với tiếng có đầu tiên ở nước ta. Người ta không những được xem phong cảnh Huế, mà lại còn được nghe những tiếng riêng của Huế trên sông Hương. Tiếng đàn, tiếng ca Nam-ai, giọng hò và tiếng mái chèo của các cô lái đò, cả tiếng gió thổi trên giòng sông nữa.

Ông Richard đã làm một tác phẩm đáng khen, cho dầu chỉ bằng vào lòng nhiệt thành và sự hy sinh về đủ các mặt : công và của, trong một năm dài. Chúng tôi ao ước rằng ông cứ theo đuổi công việc quay phim ấy, rằng sẽ nhiều tỉnh khác được ông chú ý, và ông sẽ phô cho người ta biết những cái đẹp và đặc sắc của nước ta.

Thanh Không

Mách giúp

MỖI GIA ĐÌNH NÊN ĐỀ Ý ! KHI HỮU SỰ KHỎI RỐI TRÍ !

Mùa hạ năm nay khí trời rất nóng bức, bịnh « Cảm nhiệt » phát sanh rất mãnh liệt, hiện đã làm cho lắm người thiệt mạng rồi. Vậy trong gia-đình, nếu có người bị bệnh « Cảm nhiệt » sinh hôn mê, làm Kinh, Ban, Trái, nhức đầu v.v.., hãy nhớ tìm cho được thuốc « BẮC-ÁI TRẦN CHÂU TÁN » thối bịnh trong 15 phút, lành bịnh trong 48 giờ, không nói ngoa.

Nhà hảo tâm muốn cứu giúp đồng bào lao khổ về bệnh « Đau mắt » nên gửi thư và 3 cắt cò dán thơ, chúng tôi sẽ gửi tặng thuốc « Nhãn dược » trị độ 50 bệnh nhơn.

BẮC - ÁI

100 Bd Tổng-đốc-phương — CHOLON

VÕ - ĐỨC - DIÊN

KIẾN TRÚC SƯ

3 Place Négrier

HANOI — Tél. 77

VĂN CHƯƠNG

CHÚ LÁI KHỜ

của XUÂN-DIỆU

ĐỜI XƯA, có một chàng phú-thương đi khắp thiên hạ Nước Tàu cỗ gián lắm ; chàng đi buôn gấm vóc, ngọc vàng. Dưới nước thì chở thuyền to ; trên bộ thì dùng ngựa quí Người ta gọi chàng là chú Lái, và văn-nhân đời sau, ghi lại câu chuyện hào-hoa mặc-khách, riêng gọi chàng là chú Lái Khờ.

Khờ, bởi vì không biết giữ của.

◆

Chàng phú-thương giàu không biết bao nhiêu mà kể Ngọc vàng sai khiến ở mười ngón tay. Một bước chân đi có thể bỏ rơi từng mớ châu báu. Không cần mánh khóe : có cái số thiên-kim vạn-bảo như số chú Lái, thì cần gì quỉ quyệt như mọi lái buôn ! Trời đã chọn bàn tay kia mà gửi kho vàng, và chọn cái trán kia để gửi niềm tao nhã

Của cải bốn phương chạy về chú Lái, nên chú Lái cũng vung tay hào phóng, cho sự giàu có được tản ra bốn phương Chú Lái không tiếc với đời ; lượng rộng hải hà, chú Lái vờ làm đại độ...

Với tinh phong lưu như vậy, một đêm kia khách ghé chơi ở Hồng-lâu Bụi đường đã trắng áo quáng, và bước chân hồ môn đã sỏi. Nỗi buồn của sông núi đã vào trong lòng khách ; dạo xem thế giới chú Lái Khờ sầu chuyện cổ kim. Khách muốn say sưa để chìm trong quên lãng.

◆

Chú Lái vào trước, những hòm vàng ngọc vào sau. Âm nhạc đã nổi lên, phòng vui chơi hương thơm sực nức. Bọn con hát múa nhịp nghê-thường. Cánh tay nở hoa, hình người hóa bướm. Sáo ngọc thổn thức, những cặp môi anh-đào chúm lại và run. Những ngón tay hồng đớn đau, vì nắn mạnh trên giây cầm sắt. Dần dần, không gian nức nở ; không ai khóc cả, mà nước mắt nghẹn ngào trong thanh âm. Chàng phú-thương tựa gối lim dim, mê trong sầu thảm : chàng khoan khoái thấy lòng mình loãng ra từng phút, sắp tan... Sắc đẹp hiện hình ; những đào-nương trắng như hoa lài, nghiêng đầu thổ thẻ. Không phải cuộc vui ; đây là cuộc mê.

Nhạc này buồn như khúc sông cong, nơi khách gặp sương chiều bạc xóa ; tiếng sáo này hắt hiu như ngọn gió trên đường cái ; tiếng nhị hồ này âm u như đám mây đèo. Sao ở trong thanh âm, người khách-thương lại gặp cái vô cùng của cảnh vật ; tưởng như ai mang tới bên chàng cả hơi thở của nước trăng giang, cả nét mặt buồn của đồng nội vắng, cả dáng cô đơn của đỉnh núi gần trời Giang sơn đương trải trong hồn chàng, và hồn chàng có mù sương như một buổi hoàng hôn thu. Khách có phải là một lái buôn đâu ; khách là một tấm lòng thơ, trời đem dạo giữa phong trần, cho đầy thêm cái đáy sầu não...

Chú Lái nghe đàn mà càng thêm khờ ; có ai chữa lành được cái hận vô lý mà bọn đa tình truyền cho nhau mang tự cổ kim ! Rượu đã dâng bên môi, chú Lái Khờ vơ lấy uống ; môi mềm chết điếng trong nước bồ-đào. Triều đàn dâng đến cổ, khách mặc cho hồn dạt trôi bập bềnh trong sóng nhẹ của nhạc, rượu, trầm, hương. Giai-nhân mềm dẻo như những cây hoa, thay đổi trong tay du khách. Mỹ sắc nở nhiều trong khu vườn lạc : mấy mươi hoa diện lửng lơ. Ngón tay các em vuốt hộ tấm lòng anh ! và đàn đi trên phím người của ta, cho diệu cảm giác vô cùng mơn trớn ! Khách không còn nhớ gì nữa ; mấy hòm châu ngọc mang cẩn thận để bên góc phòng, khách đều mặc kệ, không đoái trông nom Rượu ấm và thơm. Chú Lái Khờ uống hoài không nghỉ ; nhạc chầm chậm lại, nên bỏ bớt đi, hương ngày ngất thêm, người lơi lả nữa... Chú Lái nhắm mắt, miệng mỉm cười với hồn. Chú Lái Khờ đã say, đã rất say ; chú lái Khờ đã ngủ...

◆

Nhưng mê ly của đàn địch không được ngừng lại, không khí vẫn ép êm quanh khách như một lớp nệm tiên. Chú Lái đã mê kia kìa ; anh chàng này đi đường hàng tháng, hàng năm, ngủ thực say như một chú lái. Áo thêu trễ biếng ở trên ngực, hở cả túi trong ; sợi xích bạch-kim lộ ra ngoài xiêm, ngọc ngác một chùm khóa vàng. Bó người hoa đương xúm quanh khách, thấy mà động tâm. Bộ khóa này sẽ mở cánh cửa hào quang của phú quí.

Giai-nhân lăn sát vào du-khách, thử xem chú lái thực say chưa. Và chú lái đương say khờ cả người, nằm rất im, để tiện chìm vào lịch mịch. Bọn hồng-phấn đã sờ tay vào khóa vàng, mỗi người đã được một chìa khóa. Nhẹ nhàng, rón rén, nhưng tha hồ lấy, khi các kho đã mở ra. Đây là the, mỏng như ánh sáng ; đây là gấm, đẹp như vườn hoa ; đây là trầm ; đây là xạ. Đây là mã não, hổ phách. Đây là ngọc : ngọc bích, bạch ngọc, ngọc huyền, ngọc trai. Và đây là vàng, là vàng ! và đây là bạch kim, và đây là vàng nữa. Biết bao nhiêu là giàu, là đẹp ! Ngà trau chuốt, ngọc đẽo thêu, mời giai nhân chọn thứ quí nhất mà lấy...

◆

Và giai nhân thấy được dễ dàng quá, khúc khích cười. Chú Lái thực là một anh khờ, không biết phòng ngừa, không chịu cẩn thận ; ngọc trai đã mất, bao giờ về Hợp Phố nữa đâu !

Chú Lái còn say, — chú Lái tự say, chứ rượu làm say sao được chú Lái ! Chú vẫn tỉnh, nhưng chú muốn khờ. Ồ, lòng khách vui cười biết bao, khi hé mắt vừa cho vài sợi ánh xanh lọt vào, và thấy các em bé thơ ngây diễn trò hỗn độn ! Khách sung sướng như có ai đánh, nhắm mắt, rồi lại hé xem ; và tiếc thầm : « giá họ lấy được hết ! »

Người đẹp đã thu kỹ lưỡng, khóa vàng lại buộc vào bên xiêm. Những đóa tay hồng lại vuốt ve trang hoàng - tử. Chú Lái bỗng bừng mắt và gọi rượu. Chén thơm dốc cạn, môi đầy tê mê ; dốc cạn chén thơm, hồn như oán thán ; say, điên, vui, dại, hòa lẫn trong lòng ngây ngất của người khờ. Chàng cười như một bậc vua, đưa tay lên ngực, lần vào lớp áo sát da người, nơi chỗ trái tim, và rút ra một bao gấm nhỏ : đây là kim cương ! Chàng ra hiệu một ngón tay, bảo thêm rượu, thêm đàn, hèm hương, rồi lấy cho mỗi người một ngôi sao đọng Của trân-bảo ấp-iu bên ngực, Chú Lái Khờ, trong một cơn yêu dấu, đã thả cho lũ người.

Sớm mai, Chú Lái Khờ đi, như không biết chuyện gì cả, mỉm miệng hân hoan như một vị phật. Hòm rương tuy nhẹ, nhưng tài trí không vơi, thì Chú Lái còn buồn nỗi chi !

◆

Người Thi Sĩ cũng khờ như Chú Lái, không hề giấu kho vàng ngọc với nhân gian. Để mất trời xanh, nên người phải tìm uống trong mắt biếc. Người đời cười là ngu dại ; kẻ mất của có khôn bao giờ !

Thi Sĩ ghé vào nhân gian, trọ một vài đêm, tìm đôi an ủi. Lòng để ở ngoài ngực, tay thờ ơ hay là tay ham hố, tay nào đến cũng lấy được ít nhiều ngọc châu. Và họ lấy chưa vừa ư, thì người thi sĩ sẽ tự tay lấy vào cái cõi sống của mình để mà phân phát.

Xuân Diệu

MẤY VẦN THƠ

GIẤC NGỦ CHIỀU

Thức giấy, nắng vàng ngang mái nhạt,
Buồn gieo theo bóng lá đung đưa
Bên thềm. — Ai nấn lòng tôi rộng,
Cho trải mênh mông buồn xế trưa.

●

Than ôi, trời đẹp nhưng trời buồn,
Như cảnh tươi màu rạp cải-lương.
Tôi đội tang đeo cùng mũ trắng,
Ra đi không bẹn ở trên đường.

●

Rưng rưng hoa phượng màu thương nhớ ;
Son đậm bên thành mệt sắc xưa ;
Cánh rực đòi cơn rơi lối đỏ,
Bên chân ghi đọng dấu bao giờ.

●

Không khí vờn soay, mộng rã tan.
Tưởng như tim đã cũ muôn vàn.
— Thâu qua cái ngáp dài vô hạn,
Hình ảnh lung linh vũ-trụ tàn.

Huy Cận

C'est écrit :

Tôt ou tard vous achèterez des chemises à col BALEINÉ et TRUBÉNISÉ chez votre chemisier spécialiste

THUẬN THÀNH LONG

15, Rue du Riz — Hanoi

Agent à Namdinh :

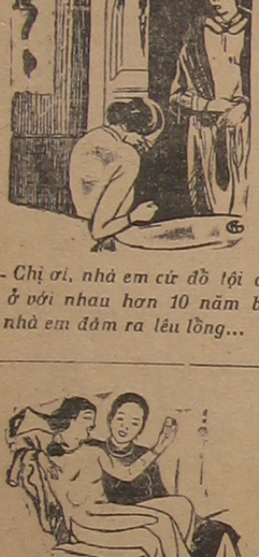
BAZAR AU BON MARCHÉ

140-142, Paul Bert — Namdinh

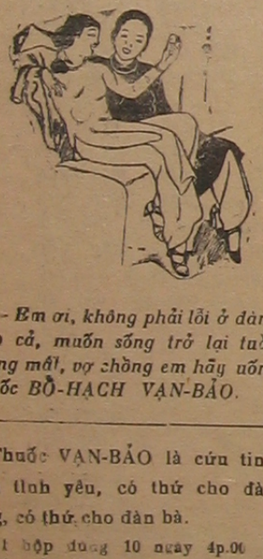
Lỗi nơi ai ?

— Anh lúc này hư lắm ?
— Không hư sao được, mợ ấy đã chán tôi cứ lạnh lùng mãi, thì còn lạc thú gì ?

— Chị ơi, nhà em cứ đổ tội cho em, ở với nhau hơn 10 năm bây giờ nhà em đâm ra lêu lổng...

— Em ơi, không phải lỗi ở đàng nào cả, muốn sống trở lại tuần trăng mật, vợ chồng em hãy uống thuốc BỔ-HẠCH VẠN-BẢO.

— Thuốc VẠN-BẢO là cứu tinh của tình yêu, có thứ cho đàn ông, có thứ cho đàn bà.

1 hộp dùng 10 ngày 4p.00
1 hiệp là 4 hộp 15p.00

Tổng phát hành phía Bắc :

VẠN-HÓA

8, Rue des Cantonnais — Hanoi

Tổng phát hành phía Nam :

VÕ-ĐÌNH-DẦN

323, Rue des Marins — Cholon

ĐẠI-LÝ : Mai-Linh 60-62 Cầu Đất Haiphong, Nguyễn-văn-Đức 11 Rue des Caissesnoi. Hanoi

ĐẸP

TIỂU THUYẾT của KHÁI HƯNG

(Tiếp theo)

Thường thế là lắm. Hoành-sơn đã có một thú khác mãnh liệt hơn cái thú hội họa: Thú tậu ruộng. Vì thế chàng vẫn chăm vẽ và năm nào chàng cũng có riêng một phòng triển lãm để bán tranh. Nay giá tranh tuy không cao nhưng tiếng của chàng vẫn còn, và tranh chàng bán vẫn chạy. Nghệ thuật của chàng có tiến hay không. Có lẽ chàng cũng chẳng cần nghĩ tới. Vả cái quan niệm về nghệ thuật của chàng người ta thấy lờ mờ lắm. Có thể nói chàng không có một quan niệm rõ rệt, hay hơn thế, một quan niệm gì.

Nhưng chàng vẽ. Và chàng vẽ như con chim hót, như con bướm bay, như hoa hồng nở, và như vợ chàng đẻ. Vì vợ chàng rất mắn, liền liền năm một hay ba năm hai. Ngày nay chàng đã có một gia đình khá đông : ba trai và năm gái. Đó, cũng như vợ chàng, toàn là những nhân vật trong tranh lụa của chàng. Trong tranh, dung nhan và thân thể người đàn bà đã biến đổi. Tuy không có nét dăn trên trán nhưng đôi mắt, cặp môi đã kém ngây thơ, tấm vóc đã mất mảnh dẻ, dáng bộ nhiễm đầy vẻ nặng nề, chậm chạp dù người kiểu mẫu vận quê hay vận tân thời. Nhưng vai « đào nhất » nay đã có con gái lớn chàng kế chân, và cũng đóng được đầy đủ như vợ chàng thuở trước.

« Một gia đình họa sĩ ! Một gia đình nghệ sĩ ! » Nam mỉm cười nghĩ thế. Và chàng trang nghiêm nghĩ tiếp : « Ừ ! sao người ta lại không có thể cứ theo đuổi nghệ thuật khi người ta có một gia đình đông con ! » Và chàng tưởng tượng vợ Hoành sơn ra một người đàn bà siêng năng, cần cù, trông coi hết các việc tề gia để mặc chồng miệt mài với hội họa. « Như thế có lẽ một nghệ sĩ lại được rảnh rang và yên ổn hơn là sống một đời cô đơn và phóng lãng, để bình chất và tinh thần tiêu tán trong những đêm chơi bời quá độ. »

Tự nhiên Nam vui và sung sướng, Và chàng nghĩ đến Lan với tất cả vẻ tươi đẹp, trí thông minh và tính thuần thục của người vợ chưa cưới.

XII

Nam cảm thấy tương lai của mình sáng và rõ mãi ra. Trong luôn mấy tuần lễ, chàng xếp đặt nó trong nhiều cảnh thân mật, ấm áp. Chàng không muốn những cảnh ấy chỉ thành hình trong tưởng tượng. Chàng muốn nó thực hiện ngay. Vì thế trong ba bốn hôm liền chàng phác họa các kiểu phòng ngủ, phòng ăn, phòng khách và những đồ đạc để trần thiết, trang hoàng cái tổ uyên ương sau này. Chàng nghĩ cả sửa chữa một vài chỗ ở cái nhà đương thuê, cho bớt vẻ cũ kỹ, cho được hợp với cái tuổi trẻ của Lan, và cái tinh mới mẻ đẹp đẽ của cặp vợ chồng mới cưới.

Ý tưởng ấy chợt làm chàng hơi buồn. Chàng thấy Lan trẻ quá, và chàng già quá. Chàng thừa biết rằng ở Âu châu, thì một người đàn ông băm nhăm lấy một thiếu nữ mười tám là vừa đôi lắm. Nhưng ở nước Nam ! Chàng đã đoán nghe thấy những tiếng thì thào chung quanh Lan, ở trong đám bạn gái của Lan và nhất là ở trong bọn thanh niên bạn chàng bỗng thấy Lan đẹp khi nàng sắp về tay một người. Đành rằng đó là những lời ghen ghét, tức tối. Song đó không hẳn chỉ là những lời bịa đặt để gièm pha.

Chàng nhớ đã một lần, chàng nóng mặt lên và khổ sở vì một câu có lẽ vô tình của một thiếu nữ. Hôm ấy Lan và chàng đến chơi một người bạn gái của Lan. Người này thấy Lan và chàng bước vào liền vỗ tay reo, rồi gọi mẹ: « Mẹ ơi ! kìa chị Lan chị ấy dẫn ông lão của chị ấy đến chơi đó. » Tiếng ông lão chỉ có nghĩa là chồng, và bọn phụ nữ ngày nay vẫn dùng một cách thẳng thắn, không ngụ chút mỉa mai, chế nhạo. Nhưng tự nhiên Nam thấy ngượng. Và lúc trở về, chàng thân mật bảo Lan : « Có phải anh già quá rồi không, Lan ? » Lan cười đáp : « Anh lẩn thẩn lắm ! Lần này không biết là lần thứ mấy, anh nói với em câu ấy. Anh còn nói nữa thì em giận đấy, giận thật đấy. »

Hôm nay chàng nghĩ lại câu chuyện, cái cảm giác buồn vẫn còn phảng phất trong lòng chàng. tuy chàng biết chắc rằng chàng không già, rằng trái lại thế, không bao giờ chàng trẻ bằng, sung sức bằng hồi này, không bao giờ bằng hồi này chàng thấy cần phải sống đầy đủ, sống bồng bột, sống hết cả thể chất và tinh thần.

Bỗng Nam bật buồn cười. Và chàng cười mãi làm mấy người thợ đương mài một bản gỗ sơn ngừng tay liếc mắt nhìn nhau. Họ chẳng lạ gì tính nết ngộ nghĩnh của Nam, có lúc rất cau có, khó chịu, có lúc rất dễ dãi, vui vẻ, có lúc ca hát và cười ầm ỹ như một người điên. Một người thợ trẻ vẫn được Nam biệt đãi vì thông minh và có học thức hơn mọi người khác, xuống xã hỏi chàng :

— Ông có điều gì thú thế ?

Nam đứng chống tay hai bên sườn, hỏi :

— Anh Vinh, anh trông hộ tôi, xem tôi có già không ?

Vinh cười, và cả bọn thợ cười theo.

— Thưa ông, ông già gì mà già ! Đương tuổi xuân.

— Xuân gì ! Tôi băm nhăm rồi đấy !

Một người tỏ kinh ngạc.

— Băm nhăm ! Tôi cứ tưởng ông chỉ độ băm bảy băm tám là cùng.

Vinh tiếp :

— Nhưng thưa ông băm nhăm là tuổi đương xuân của đàn ông.

Nam về mặt ngây thơ :

— Thế à ? Vậy anh nên đến chơi thi sĩ Thanh-Phong mà bảo cho anh chàng biết thế. Chính tôi bỗng bật buồn cười là vì tôi nhớ đến Thanh-Phong.

Thi sĩ Thanh-Phong là bạn Nam. Năm nay chàng chỉ vào khoảng ba mươi, và tuy hơi gầy, nét mặt chàng rất nhanh nhẹn, đẹp đẽ, trai trẻ, nhất Thanh Phong lại là người biết điểm

trang. Xưa nay chàng vẫn yên trí và tin rằng mình trẻ hơn tuổi, mà sự thực là thế. Nhưng một hôm một thi sĩ viết bài phê bình thơ chàng để tuyên bố lên báo rằng chàng là một anh già khọm.

Từ đó hai thi sĩ trở nên kẻ thù lớn của nhau. Nhưng cũng từ đó Thanh-Phong ngờ rằng mình già, mình không trẻ như mình vẫn tưởng. Rồi soi gương ngẫm nghĩa, chàng thấy chàng già thực. Chàng lo lắng, buồn phiền chán nản cho hiện tại và tương lai của chàng.

Người ta đồn rằng Thanh Phong được nhiều thiếu nữ yêu, và đó là nguyên nhân sự ghen ghét của Trường Giang, tự phụ trẻ trai hơn, xinh trai hơn và có tài hơn. Sự thực, Trường Giang trẻ lắm, vì chàng vừa mới tốt nghiệp ở trường Trung học. Còn chàng có xinh trai hơn Thanh Phong với cái dáng điệu mơ mộng, với đôi kính trắng cận thị của chàng không, thì điều đó rất khó biết, mà cũng ít ai để ý tới. Nhưng một điều chắc chắn, là chàng không có duyên bằng Thanh-Phong, và cố nhiên, cũng không đắc thắng dễ dàng như Thanh-Phong ở trong các khách thính của phái đẹp.

– Có nhiều người lại cho nguyên nhân sự thù ghét của hai thi sĩ là ở sự đắc thắng về thi ca hơn là về ái tình : Thanh-Phong chỉ viết có một tập thơ mà tiếng tăm lừng lẫy, lừng lẫy nhất trong đám phụ nữ tân tiến. Trái lại, Trường-Giang đã xuất bản tới tập thứ tư, tuy chàng chưa đầy hai mươi tuổi, mà danh tài vẫn còn lù mờ. Thời ấy Trường Giang và tất cả những thi sĩ khác đều như bị cái bóng lớn của Thanh Phong che khuất. Lòng tự ái đã đưa Trường-Giang tới chỗ hằn học, thù ghét. Và chàng đứng giấu tên, viết nhiều bài tự khen mình và phê bình thơ của Thanh-Phong bằng những lời nghiêm khắc, mạt sát. Làm thế chàng vẫn chưa hả cơn giận, chàng còn gán cho cừu địch cái bình dung từ « anh khọm già » để nêu một câu chuyện dâm tếu trong đám phụ nữ trẻ đẹp. Không biết Trường-Giang có là một thi sĩ đại tài và một nhà phê bình đứng đắn hay không, nhưng chàng đã tỏ ra là một nhà tâm lý học : Chàng đã đánh trúng vào chỗ yếu của bên địch. Vì từ ngày bị nhát thương lòng ấy, Thanh-Phong buồn phiền không làm thơ nữa. Có lẽ, chàng nghĩ thầm : « Mình già thực rồi, còn ca hát cái trẻ, cái đẹp sao được ! »

Nam ôn lại câu chuyện, và tự nhiên chàng cảm thấy buồn. Chàng bỏ giở cái kiểu «đi văng» đương vẽ, ra hiên đứng tì lan can như để chờ đợi ai, lòng băn khoăn mong ngóng. Giữa lúc ấy Lan tới, khiến chàng kinh ngạc. Và chàng chạy vội ra mở cổng đón tiếp :

— Lạ quá, Lan ạ, như có tâm linh báo cho anh biết rằng em sắp tới vào giờ này.

Lan cười đáp :

— Thế thì tâm linh của anh cũng khá lắm đấy... Nhưng bình như thường thường em về thăm anh vào giờ này nên tâm linh của anh chừng đã quen đi rồi.

Nam chợt nghĩ ra.

— Thì ra thế ! phải, chính thế. Hôm nào cũng cứ đến giờ này là anh lại nhớ Lan... Lan tâm lý lắm nhỉ !... Tâm linh chỉ là một thói quen.

— Sự thực thì tâm linh không thể là một thói quen, cũng như em không thể giải khoa tâm lý được. Sở dĩ em đoán được thế là vì ngồi trên xe lửa em mong chóng gặp mặt anh, và em tự bảo thầm : « Chắc anh cũng đương mong gặp mặt em và ao ước rằng em sẽ về chuyến xe này như mọi lần. » Nhưng bình như anh chỉ mong em vào giờ này còn những giờ khác anh mong người khác, phải không ?

Nam trả lời bằng một tiếng cười. Bỗng mắt Lan trở nên nghĩ ngợi. Và Lan bấp tấp đi thẳng vào phòng khách, mở cửa nhòm nhác nhìn quanh. Nam tò mò hỏi :

— Em tìm ai ?

— Hôm nay anh không vẽ ?

Nam thản nhiên đáp :

— Có, anh đương vẽ các kiểu giường và bàn ghế trong phòng ngủ phòng ăn, phòng khách của chúng ta sau này.

Chàng lấy tập giấy vẽ đưa cho Lan xem. Nhưng vẻ mặt Lan vẫn còn ngơ ngác. Và Lan hỏi :

— Lần trước em về gặp anh đương vẽ hình cô kiểu mẫu. Sao lần này không thấy anh vẽ nữa.

— Anh vẽ xong rồi, xong đã lâu, đồng bạc một buổi, tiền đâu mà thuê mãi được !

— Thế thì hay quá ! Vì không phải em ghen nhưng cô ta ngạo mạn lắm. Sao anh chịu nổi cô ta ?

Tiếng ghen Lan nhắc tới, khiến Nam lại như thấy hiện ra cái cảnh tượng kỳ trước, với tất cả những tình tình phức tạp, với tất cả lòng giận dữ của chàng trong mấy hôm sau. Nhưng chàng tự chấn tĩnh được, đức tính này chàng chỉ mới có ít lâu nay. Trước kia, khi chàng giờ này còn những giờ khác anh mong người khác, phải không ?

Nam trả lời bằng một tiếng cười. Bỗng mắt Lan trở nên nghĩ ngợi. Và Lan bấp tấp đi thẳng vào phòng khách, mở cửa nhòm nhác nhìn quanh. Nam tò mò hỏi :

— Em tìm ai ?

— Hôm nay anh không vẽ ?

Nam thản nhiên đáp :

— Có, anh đương vẽ các kiểu giường và bàn ghế trong phòng ngủ phòng ăn, phòng khách của chúng ta sau này.

Chàng lấy tập giấy vẽ đưa cho Lan xem. Nhưng vẻ mặt Lan vẫn còn ngơ ngác. Và Lan hỏi :

— Lần trước em về gặp anh đương vẽ hình cô kiểu mẫu. Sao lần này không thấy anh vẽ nữa.

— Anh vẽ xong rồi, xong đã lâu, đồng bạc một buổi, tiền đâu mà thuê mãi được !

— Thế thì hay quá ! Vì không phải em ghen nhưng cô ta ngạo mạn lắm. Sao anh chịu nổi cô ta ?

Tiếng ghen Lan nhắc tới, khiến Nam lại như thấy hiện ra cái cảnh tượng kỳ trước, với tất cả những tình tình phức tạp, với tất cả lòng giận dữ của chàng trong mấy hôm sau. Nhưng chàng tự chấn tĩnh được, đức tính này chàng chỉ mới có ít lâu nay. Trước kia, khi chàng vợ. » Một câu hỏi của Lan làm chàng giật mình :

— Anh sao thế ?

— Không, anh có sao đâu !

— Sao anh không để ý đến những lời em nói, anh nghĩ đi đâu ấy ?

Nam cười xin lỗi, và thú thực.

— Có thế, anh vừa chợt nhớ tới một câu chuyện tức cười.

— Ở trong làng mỹ thuật của anh phải không ?

— Không, người kể câu chuyện cho anh nghe là một nhà kiến trúc.

Lan cười :

— Thì khác gì nhà mỹ thuật !

— Khác chứ ! Một văn sĩ Pháp ví nhà kiến trúc trong tã hội loài người như con dơi trong xã hội loài vật : các nghệ sĩ cho đó là một ông trưởng giả, còn các ông trưởng giả thì cho đó là một nghệ sĩ.

Lan vỗ tay :

— Ồ ! hay nhỉ ! Ai bảo thế đấy anh, văn sĩ nào thế ?

— Hình như Edmond Jaloux thì phải ; cái anh chàng viết bài phê bình hay đáo để cho báo « *Nouvelles Littéraires* » ấy mà !

— Em chưa đọc bao giờ.

— Nhưng câu nói của Edmond Jaloux chỉ đúng ở Âu châu thôi, vì ở bên ấy các nhà kiến trúc thường giàu lớn, chứ ở nước ta thì, trừ một số ít ra, họ cũng nghèo như các họa sĩ.

Lan ngắt lời :

— Anh thì nghèo gì !

Nam cười :

— Anh không nghèo lắm thôi, vì anh có công việc làm. Các nhà kiến trúc thì cũng không đến nỗi không có công việc. Nhưng mà công việc nào có ra công việc. Em tính vẽ một cái kiểu nhà lấy bốn năm chục bạc. Bọn họ mạc cả từng chục từng đồng. Mà ấy là bọn họ còn là bạng khá đấy, còn biết nhờ đến kiến trúc đấy. Chứ có lắm người dựng một cái nhà một hai vạn bạc, chỉ xuất độc lực làm lấy hay nhờ những thầy kiến trúc vườn chỉ bảo cho một vài điều cần thiết. Bao giờ người mình biết chỉ đứng trong phạm vi của mình, bao giờ các bà nội trợ, các ông cự phú chỉ là những bà nội trợ, những ông cự phú — như thế kể cũng đủ chán cho họ rồi — bao giờ họ không tưởng rằng họ cũng có tài như các nhà kiến trúc thì ở nước Nam mới sẽ có bạng kiến trúc sư trưởng giả được... Chứ bây giờ thì mới có những nhà kiến trúc... giàu nhàng nhàng thôi, như Nhiên chẳng hạn.

— Người ta bảo anh Nhiên chỉ vẽ kiểu nhà cho Tây thôi, có đúng không, anh ?

— Gần đúng. Sự thực thì chỉ người Tây mới biết anh ấy có tài. Còn đối với Annam mình, ở nghề gì cũng vậy, toàn một loạt «cả đẻ bằng đầu ! » Ai lấy rẻ tiền là mượn. Với lại người mình đã mấy người biết

(*Xem tiếp trang 18*)

Khái-Hưng

MUỖI

TRUYỀN BỆNH RẤT MẠNH

MUỖI là một sinh trùng nhỏ rất nguy hiểm. Ta khó trông thấy nó ở trong phòng; nghe thấy tiếng vo vo thì biết rằng có muỗi, nhưng không thể tránh được nó đốt, mà dấu muỗi đốt thì thường khi mang lại cho ta những mầm chứng bệnh nặng. Chính muỗi là một sinh trùng truyền nhiễm thứ bệnh sốt rét nhất là bệnh sốt rét rừng và cả bệnh sốt rét vàng nữa.

Cho dấu không mang lại những chứng bệnh nặng như trên, dấu muỗi đốt cũng đau, làm mẩn da, ngứa ngáy, có thể sinh nhiều chứng bệnh ngoài da.

Nhất là trong những xứ nóng, muỗi rất nhiều khiến người ta không thể ngủ yên, nếu không nằm ở trong màn. Con sinh trùng đáng sợ ấy hay ở những nơi ẩm thấp và những miền có nhiều nước tù hãm. Đặt dưới kính hiển vi, muỗi là một con quái vật. Ở giữa hai mắt lớn là một cái vòi dài và mềm. Đầu vòi có hai môi để hút; giữa môi có những cái cưa nhọn và sắc để châm vào da người ta.

Ngoài ra muỗi còn tiết một thứ nước bọt để làm mềm chỗ da định châm và chính nước bọt ấy sẽ làm da ngứa ngáy quanh dấu muỗi đốt. Còn tiếng vo vo ta nghe thấy là do cánh muỗi đập sinh ra.

— Phong kiến là gì hở thầy?
— Phong là gió, kiến là con kiến. Phong kiến là kiến gió, có thế mà phải hỏi.

◆

Muỗi đực trông khác muỗi cái ở chỗ vòi có nhiều tua ra. Nhưng muỗi này không đáng sợ. Chính muỗi cái mới hút máu ta để ăn. Muỗi đực chỉ hút nhị hoa ở cỏ cây để sống. Đó là một sự lạ mà ít người biết tới.

Muỗi cái đẻ trứng ở trên nước tù, vì thế những miền có nhiều đầm ao có rất nhiều muỗi. Trứng muỗi nở thành bọ quăng; bọ này sống ở dưới nước cho tới khi mọc cánh sẽ bay lên cây để kiếm ăn nếu là muỗi đực, và sẽ đi tìm người hay vật để hút máu nếu là muỗi cái.

Ấy chính ở mặt nước đầm ao muỗi đã lươn những mầm bệnh để mang đến cho người hay vật khi bỉêm vào da thịt.

◆

Người ta tính ra có trên hai trăm thứ muỗi, chia ra làm mười hai loại. Và sự tiến bộ của cách sinh hoạt ngày nay tưởng đáng lẽ phải trừ hại bớt muỗi thì trái lại con giúp chúng sinh sản ra nhiều. Có lắm giống như muỗi mùa hạ, hễ thấy ánh sáng thì tìm đến, và nhiều giống muỗi khác, trái lại, trốn ánh sáng, và nhất là những tia ngoài tím. Như có một thứ muỗi rất đáng sợ là muỗi thành phố, khác hẳn muỗi nhà quê, ưa ở những nơi đông đúc và quen sống ở dưới cống, ở thùng phân.

◆

Bây giờ làm cách nào để chống lại cái họa ấy? Cách bài trừ, được vài năm nay, người ta đã tổ chức rất cẩn thận ở những xứ có nhiều muỗi. Phương pháp đã được dùng đến nhiều hơn hết và đã được nhiều kết quả tốt là đổ một lượt dầu tây mỏng lên mặt nước tù hãm. Trứng muỗi và bọ gậy hết rất chóng vì ung hay chết ngạt. Ở Nam Mỹ người ta hay dùng phương pháp trừ muỗi như trên và đã tránh nổi một thứ bệnh dịch sốt rét mà tới nay không có cách nào đối phó. Người ta còn có thể tránh cho muỗi khỏi sinh sản nhiều bằng cách thả cá vàng hay lươn xuống ao vì lươn và cá vàng rất hay ăn trứng muỗi và bọ gậy. Người ta căng những lưới thép mắt nhỏ ở cửa sổ để chắn muỗi khỏi vào trong nhà. Những lưới ấy hay sơn màu lơ, một màu mà muỗi rất sợ. Cũng có những lối trừ muỗi của đàn bà mà không phải là không đáng chú ý. Người ta để gần giường ngủ một đĩa hành sống thái nhỏ. Mùi hành xông ra đủ khiến muỗi phải lánh. Giản dị hơn là hút một điếu thuốc lá, khói thuốc cũng có một công hiệu tựa như hành.

Ở Mỹ, người ta còn định chế một thứ máy bắt chước tiếng muỗi kêu, để muỗi đực tưởng tiếng muỗi cái gọi kéo lại rồi sẽ bị giết đi. Muỗi cái sẽ không sinh sản được nữa và giống muỗi ấy sẽ bị tiêu diệt. Người ta cũng đã chế ra một thứ máy hút muỗi. Máy này trong 126 giờ bắt được 140 triệu muỗi...

◆

Nhưng trong khi đợi những phương pháp ấy phổ thông, muỗi vẫn cứ đốt chúng ta! Vậy phải chữa dấu muỗi đốt bằng cách nào? Lại ở đây nữa những phương pháp chữa cũng nhiều. Một cách giản dị hơn hết và có công hiệu mau chóng là dùng *carbonate de soude*. Ta dùng nước hợt bỏi cho ướt dấu muỗi đốt rồi lấy *carbonate de soude* xát vào. Vị thuốc thực giản dị và dễ dùng. Có nhiều người khyuên nên bôi nước Javel nguyên chất rồi xát bằng lá tỏi đập dập. Trong y giới người ta còn dùng nhiều chất khác (formol, rượu, nước).

Tưởng không cần phải kể thêm ra đây những vị thuốc nữa. Việc quan trọng là để phòng tai nạn và chúng ta phải mong rằng những phương pháp dùng để trừ muỗi sẽ hiệu nghiệm; trong cuộc chiến tranh với giống sâu bọ ấy phần thắng sẽ về người ta mà khoa học rút cục lại sẽ triệt nòi con vật nhỏ xíu kia, nhưng là một kẻ thù rất lợi hại,

(*Illustré du P. J.*)
M. lược dịch

ĐỂ TRẢ TIỀN MUA BÁO

CÁCH đây vài năm, một tờ báo ở Connectient (Mỹ), vì muốn lấy thêm độc giả đăng bằng chữ lớn lên rằng những người mua năm mới từ nay có thể trả tiền báo bằng sản vật do kỹ nghệ của họ sản xuất.

Vài ngày sau khi đăng quảng cáo ấy lên, nhà báo nhận được một kiện hàng, kèm lá thư sau đây:

« Thưa ông chủ nhiệm, tôi gửi đến ông thứ hàng mà tôi vẫn làm. Ông sẽ ở trong ấy như ở nhà ông, và sang năm tôi sẽ gửi tới ông một cái khác để trả tiền hạn báo mới. Tôi sẽ cung cấp cho cả gia đình ông, cả tòa soạn, cả người làm và tất cả bạn hữu ông. »

Người ta mở kiện hàng ra. Thì đó là một bộ quan tài rất tốt!

(A. V).

NGÀY NAY NÓI

Cô Khanh, Hanoi. — 1,) Môn thể dục nhảy giây (saut à la corde) có ích lợi gì không? Có thể ton người được không? Gót đầu sưng quá và không gối có hại gì không.

— Nhảy giây cũng tốt: dẻo dai người và nhanh nhẹn thêm lên. Nhưng một môn đó không đủ thon người, phải tập vận động thể thao nữa. Gối đầu cao hay không gối tùy sự dễ chịu của từng người, chẳng việc gì cả.

2,) Đồ ăn nóng nhiều, có chất thán khí là không tốt. Vậy mùa rét cũng ăn toàn đồ ăn nguội, thì có hại gì về sự không hợp tiết?

— Ai bảo đồ ăn nóng có thán khí! Sự dễ tiêu của đồ ăn không phải ở chỗ nóng lạnh. Vậy mùa rét cô cứ nên ăn nóng như mọi người.

Saxe, Hanoi. — 1,) Ngày Nay đã nói về tập tạ, vậy tập tạ có lợi cho người không, và tập có lợi hơn tập không không.

— Tập tạ không lợi cho người đi như người tưởng. Có phải là tập những tạ quả nặng đâu: thường chỉ một cân hay nửa cân là đủ. Có tạ thì mới chóng có bắp thịt.

2,) Muốn biết đau mắt hột tôi phải làm thế nào.

— Đau mắt hột là có mụn nhỏ mọc trong mi mắt. Lật mi lên xem sẽ thấy.

Nguyễn đình Hồng, Hanoi. Hơi than đốt có hại gì không. Nó sẽ làm thành bệnh gì. Và làm thế nào để giữ cho khỏi nó.

— Hơi than, than đã hay than củi đều có hại, vì có hơi độc oxyde de carbome (CO) phát ra. Hơi đó có thể làm ta chết ngạt. Vậy lúc nào đốt những thứ đó — nhất là mùa rét để sưởi — phải để ngỏ các cửa, hay đốt ở lò sưởi có ống thông khói mà thôi.

Cô Thanh, Vinh. — 1,) Con gái mới 17, 18 tuổi người dẫy đà, béo, muốn tập thế nào cho người thon lại, có đường nét (ligne) để có thân thể đẹp. Vậy nên tập cách nào cho có kết quả tốt và mau chóng. Cách tập đó có sách bán không. Đánh ping-pong có giúp ích gì cho sự tập không.

2.) Con trai người gầy gò, muốn tập cho thân thể béo tốt, nở nang, bắp thịt to. Vậy nên tập theo phương pháp nào cho có kết quả tốt và mau có hiệu quả. Cách tập đó có sách bán không.

1.) và 2) — Tập cách vận động theo lối Thụy điển (gymnastique suédoise) là tốt nhất: người béo sẽ thon đi, người gầy sẽ nở nang ra. Đàn bà thường nên tập những cách vận động riêng ngoài những cách thường. Vì dụ như những cách vận động để thon bụng, ...

Đừng để nước ăn

Những vị làm việc nhiều quá, lâu ngày tinh thần hao kém, mất ngủ, hay chóng mặt. Những bạn thanh niên vì ý sức, chơi bời quá độ, mắt có quầng đen, mình mẩy bần thần. Những người đau mới mạnh, Những vị đã lâu không có con cái, v. v... Xin hãy dùng

SÂM NHUNG BỔ THẬN

của PHỤC-ĐÁNG DƯỢC-HÃ...

Sau khi dùng xong, chúng tôi

NÓI CHUYỆN

v. v. Phải tập đều đều và luôn luôn mới có kết quả. Cả nếu mua những báo : *Ricanie, Femina*, v. v, trong đó người ta có chỉ dẫn những cách tập riêng cho phụ nữ. Bình ping pong cũng là một môn thể thao tốt, song không đủ, bằng tập bơi, hay bơi thuyền. Những sách về tập thể thao thì nhiều lắm, các hiệu sách lớn đều có bán.

Tân, Hanoi. — Người đen, đánh kem Tokalon đi, trắng không, nếu không làm cách nào cho trắng hoặc bằng cũng được.

— Kem Tokalon cũng như những thứ kem khác, giúp cho da được mịn và tươi. Còn da đen thì chẳng có cách gì làm cho trắng được. Tốt hơn là cứ để đen hay điểm trang một cách kín đáo, chớ cố trát kem phấn quá độ mà thành xấu.

Tổng thuốc cường dương (forsex) có hại gì không và độ bao nhiêu tiền một hộp

— Những thuốc đó không có hại, nhưng hiệu nghiệm thì không chắc lắm. Ít lâu nay, sau khi công dụng của các bạch trong người được người ta tìm ra, rất nhiều thứ thuốc như thế ra đời (forsex, okasa, v. v.) Nhưng họ quảng cáo nhiều chính vì không được các thầy thuốc khuyên dùng. Chỉ nên uống những thuốc theo lời chỉ dẫn của các y sĩ.

Bella Như Nhàn, Thái-bình. — Phụ nữ Việt-nam đang bị ở dưới chế độ đại gia đình. Nhiều bạn gái bị cha mẹ vì tham nơi giàu có hay môn đăng hộ đối ép gả cho người mình chưa quen và chưa yêu. Mình phải hành động bằng cách nào. Nếu phải lấy thì sau có hại gì không ?

— Sự chọn lựa theo môn đăng hộ đối không phải là không có ý nghĩa : những người cùng một giai cấp thường tư tưởng, hành vi giống nhau, dễ hiểu nhau và dễ... yêu nhau. Ái tình thường khi lấy nhau rồi mới có, hoặc là một sự nhường nhịn hiểu biết nhau giữa đôi vợ chồng. Nói thế không phải là khuyên nên cứ nhắm mắt lấy liều. Nếu người cha mẹ hồi minh xét không thể yêu được, thì tất nhiên là phải từ chối, và cương quyết thì cha mẹ chắc cũng không nỡ ép. Nhưng phải chắc chắn là mình không thể yêu người ấy — vì cớ gì ? — đã.

Bella Như Nhàn, Thái-bình. — Tôi thiết tưởng đi xe đạp là một môn thể thao rất tốt cho phụ nữ. Thế mà nhiều người đã lên tiếng phản đối phụ nữ đi xe đạp. Họ bảo xe đạp rất có hại cho phụ nữ. Vậy họ nói có đúng không. Phụ nữ có nên đi xe đạp không ?

(Xem tiếp trang 14)

Để giữ gìn trật tự

TRONG những tiệm cà-phê lớn ở Anh, người ta nhận thấy một người cao lớn đứng khoanh tay, mặc một bộ quần áo riêng rất chỉnh tề, và trái hẳn với các người làm khác trong tiệm, không có nụ cười trên miệng. Đó là viên tổng khách (chuckeout) hay nói một cách khác, người giữ việc tống ra khỏi tiệm những gentlemen nát rượu.

Viên « tống khách » thường thường là một cựu võ sĩ : viên ấy làm việc rất lanh lẹn gọn gàng mỗi khi một khách hàng làm rầm rĩ mất trật tự. Cử chỉ thứ nhất : viên ấy túm cổ và lưng áo người say. Cử chỉ thứ hai : viên ấy mang (xách) khách ra cửa. Cử chỉ thứ ba : viên ấy đặt khách ra đường, nặng hay nhẹ tùy theo khách có kháng cự lại hay không. Xong, viên ấy lại điềm dạm trở về chỗ cũ đứng khoanh tay.

(A.V.)

— Này bác, bài thơ tức cảnh khốn nạn ấy mà họ bảo hay.

— Khốn nạn ! đã tức cảnh thì còn hay sao được.

Tiền ngoại phí

TRƯỚC khi rời cái khách sạn Thụy-sĩ nhỏ kia mà ông đã nghỉ vài ngày ở đấy, một khách du ngoại quốc xem lại bản tính tiền của nhà hàng. Ông thấy có biên những khoản sau đây :

« Ba ngày buồng : 20 quan,

Tiền ngoại phí : 5 quan ».

— Thế này nghĩa là thế nào ? tiền ngoại phí 5 quan ?

Chủ tiệm trả lời :

— Thưa ông, xin cắt nghĩa để ông rõ : bẩm ông còn nhớ ngay hôm đầu đến ở đây, ông phàn nàn rằng ông không thể ngủ được vì những bò của chúng tôi luôn luôn kêu rống...

— Thế làm sao ?

— Ay vì thế, từ ngày hôm ấy tôi đã phải cho bò ăn cỏ gấp ba lần nhiều hơn để chúng khỏi kêu...

(A. V.)

Ở Tàu, báo tăng lên gấp

MỘT tờ báo ở Thượng hải nhận xét rằng, mặc dầu hay vì chiến tranh ở Viễn đông, trộm cướp mỗi ngày một nhiều lên và số báo chí mỗi ngày một tăng lên...

Trộm cướp — người ta đã chịu bỏ không đếm được !... Vì nhiều quá !

Còn báo chí, thì đầu năm 1938 có một nghìn tám trăm ba mươi tờ, tháng janvier năm 1939 có hai nghìn ba trăm tờ. Nguyên ở tỉnh Giang Tô hiện nay đã có gần bốn trăm tờ báo hàng ngày !

Nhưng ở Thượng hải trước kia có một trăm bốn mươi bảy tờ báo, thì nay chỉ còn có chừng trăm tờ xuất bản.

(A. V.)

Súc vật làm việc có giao kèo

O' Hollywood, những súc vật dùng trong nghề chiếu bóng nay có giao kèo làm việc.

Trong giao kèo có những điều :

1) Súc vật không được làm việc quá ba giờ một ngày.

2) Chúng phải được ở trong những nhà có lò sưởi và quạt máy.

3) Khi đau yếu, chúng phai được đưa đến chữa ở những nhà thương riêng.

(A. V.)

Bị giam sống trên mặt nước

MỘT người xứ Irlande là Frank Kelly, rời sang Mỹ làm ăn, bị án ba mươi năm tù vì cướp một nhà ngân hàng. Bảy năm sau anh ta được ân xá nhưng phải trục xuất khỏi đất Mỹ.

Kelly đáp tầu về Irlande ; cảnh sát không cho anh lên bến.

Tới Anh, tới Pháp cũng không được. Vì thế anh lại quay về Mỹ, tới Canada, nhưng người ta cũng không cho anh lên bộ. Frank Kelly phải xin đến làm ở một chiếc tầu Ba-tư để hy vọng một thành phố, khi tầu đỗ, sẽ cho phép anh tới.

Các xứ ở Nam Mỹ và các nước ở ven Địa trung-hải đều thẳng tay đuổi kẻ ăn cướp. Tới Thượng hải, hết hạn giao kèo làm ở dưới tàu, nước Tàu cũng không chịu nhận người hành khách chẳng ai ưa ấy. Bạn hữu của anh phải gắng công lắm mới tìm được cho anh một việc làm ở một chiếc tầu chở hàng nhỏ sắp nhổ neo đi Na-uy.

Đã mấy năm nay, Kelly vẫn chờ một nước nào đó sẽ thu nhận anh.

Người ấy hình như bị giam sống hết đời ở trên mặt nước, nếu không bước chân lên một hoang đảo. Người ta nói rằng anh rất tiếc cái thời ở tù của anh.

(Miroir du Monde)

Tuổi « nặng » hay « nhẹ » ?

NGƯỜi ta thường nói « cái nặng nề của tuổi tác » (poids des ans). Một y sĩ chuyên khoa mổ xẻ trứ danh Mỹ vừa mới bày tỏ rằng câu « nói kiểu » ấy không có nghĩa lý gì cả. Sau khi đã thí nghiệm nhiều lần các tử thi, ông đã lập được những số trung bình sau đây :

Người lớn, một lá gan bình thường nặng 1.500 gr. và người già 800 gr. Lá lách (người lớn) 200 gr. chỉ còn 100 gr (khi về già) ; óc 1.165 gr hạ xuống 900 gr., cả như thận chỉ mất đi 70 gr. (670 đối với 600 gr.), vân vân.

Duy có một bộ phận cứ đều đều mỗi tuổi lớn và nặng thêm lên : ấy là tim. Tim một người già nặng hơn tim một người trẻ tầm vóc trung bình hẳn một cân.

Những nhà bài hước hẳn sẽ cợt rằng nếu tim lớn lên... thì đó là vì buồn rầu trông thấy tuổi cứ mỗi ngày một nhiều.

(Miroir du Monde)

M. dịch

LƯỢM LẶT

SÁCH MỚI

— Dược tính thuốc Nam (của Tĩnh Tuệ và Lãn Ông) do hội « *Việt Nam Y Dược* » xuất bản và giữ bản quyền, giá 0p.60.

— Khi chiếc yếm rơi xuống của Trương Tửu, giá 0$20

— Images d'Angkor của Hoàng Cư, giá 0$25.

CẦU Ô

— Trẻ tuổi, có học, đã làm qua nhiều nhà buôn. Muốn tìm một việc bán hàng và trông nom, hoặc thu ngân ở Hà-nội hay đi xa cũng được, lương cần đủ sống.

Hỏi M. Nguyễn mạnh Đồng. 47 Neyret (cửa Nam) Hà-nội.

c đn trôn mới nhảy

, mắt h, tai lùng bùng, lưng đau thắt, nhất là
độ, nêngười thấy xanh xao vàng vọt, mắt sâu,
nạnh, tà thần không có, đi đứng không vững·
g dùng

THẬNTINH hiệu « MẸ CON »
C-HÀI, 130, Rue de Paris — Cholon
ng tôi m bảo đảm sự công hiệu là sẽ giúp cho quý ngài được toại ý.
Phục-Đáng Dược-Hàng 130, Rue de Paris — Cholon

Muốn ăn các món cơm tây cho đúng vị, phải đến
Café Restaurant
JOSEPH
PHỐ BICHOT, HANOI
MỘT HÀNG CƠM ĐÃ NỔI TIẾNG

Blouson
ARISTO !!
MUA
PULL'OVER, BLOUSON..
marque
ARISTO
của hãng NAM HAI chế tạo thì chắc chắn là được của tốt.
Nhiều kiểu rất mốt.
Không nên ngần ngại.
NAM-HAI
BONNETERIE
45, Rue du Lac — Hanoi
Trước đền Ngọc-Sơn

Quần áo trẻ em kiểu mới
MÙA RÉT
1940
VĨNH-LONG
53 Rue de la Citadelle — HANOI
BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ
khắp các nơi

OUVERTURE
LE SAMEDI 14 OCTOBRE 1939
CABINE PROPHYLACTIQUE
du Docteur HỶ
Ancien Interne de l'Hôpital St Lazare de Paris
Spécialiste des maladies vénériennes
Ouverture en permanence la nuit de 22 heures à 6 heures du matin
Pour tous soins préventifs contre les maladies vénériennes
(Đề phòng bệnh hoa-liễu)
N· 2, RUELLE HỘI-VŨ

GIỮA NHỮNG GÁI LÀM TIỀN

LÀM TIỀN

PHÓNG SỰ của TRỌNG-LANG

(Tiếp theo)

Một ông Hàn

NĂM KIA, tôi về tận làng Ch. để ăn cỗ cưới con gái một ông Lý Cựu. Thật ra là cỗ cưới, song ông Cựu giấu tôi mà nhất định nói tránh ra là bữa cơm xoàng. Chủ tâm ông không muốn cho tôi biết là cô con gái một của ông đi lấy chồng, nhưng ông không muốn bỏ dịp mời mấy người Hanoi về ăn cơm ở nhà ông. Nhân thể để khoe với người cùng làng nữa. Cỗ bàn, thực ra không xoàng: cũng vây, bóng, cũng gà vịt. Chỉ khác Hanoi ở chỗ nó mặn đắng, rai rai mà còn dính vô số lông không nhặt kỹ.

Chỉ có những người dự tiệc là xoàng lắm, tuy họ đã hết sức điểm trang. Chỉ rặt những vải là vải, có thứ mới tinh sột soạt, có thứ sặc mùi bằng phiến. Giữa đống quê-mùa luộm-thuộm, nhưng sạch sẽ ấy, nổi bật lên vài đôi mắt kèm nhèm, những cái gót chân phè nứt ra ngoài gót giầy, cả một cái búi tóc nữa.

Tôi không thể nào ăn uống được, và tôi có thể tưởng tượng nó như cỗ đám ma, nếu trên bàn thờ ông vải bằng gỗ mộc, ông cụ đã không cầm một miếng vải đỏ, đốt hương và thắp đèn. Họ ăn uống lặng lẽ quá, nhưng mà ăn uống thật nhiều. Có lúc tôi nghe cả thấy tiếng răng nhai xương rau rau tự chiếu ngoài, tiếng môi hút rượu suýt-soa.

Họ ghép tôi vào ngồi cùng với ông cụ Phó, một ông lão hom hem ăn tham ra mặt, và mỡ: meo từ đầu cho đến gót chân.

Mặt cụ đỏ ửng, cụ gãi vào bọng chân làm cho những mảng ghét trắng đóng vảy bị vỡ ra, bay lên như huỳ hẩu.

Rồi cụ gọi ông Cựu lại, để cụ cùng «hàn huyên» bằng một giọng «nhè ra đấy»:

— Chú ông Cựu! Ông còn lạ gì cái tính tôi nữa. Rượu vào thì lời phải ra, nghe chửa? Nay thì tôi xin nói thật: cùng chỗ bạn lão với nhau, ông quả sướng hơn tôi nhiều.

«Sướng là sướng thế nào?

Cụ hỏi, cụ lại trả lời ngay, sau khi đã cười thật to:

— Sướng là sướng thế này: ông Cựu có mỗi một mống con gái, trời lại xe cho vào cửa một ông Hàn. Rể hiền là trai. Thế là đủ... «thế lực» để uống rượu cho đến lúc quy tiên rồi! Bất kể, ông Hàn già, hay là ông Hàn trẻ, nó cứ là rể là được rồi!...

Giọng cụ bỗng thân-mật, rẻo như miếng sườn rang mặt mà cụ vừa nhai và nuốt cả xương xong:

— Đồn rằng: nếu như vậy, thì cái «anh Hàn đó giàu kia đấy! Giàu lắm! «Cái Mẹo nó mà khôn ngoan như cái Phượng xóm trên, thì ái chào! Chả «bà» ra phết đó à? Nào là tậu nhà tậu ruộng cho bố, để con trai như mình ngày xưa, mà đã theo bén gót nó?»

Chỗ này, cụ làm cho tôi kinh hãi quá:

— Lão nói thật, ông Phó đừng giận: anh Hàn già rồi. Rồi nửa đời, con gái mình góa bụa, con cái nheo nhóc, ai nuôi? Thì tội con chó gì! Cái Mẹo hơ hớ ra thế, làm gì mà chẳng được chồng yêu. Bảo nó khéo chiều một tí thì rồi nó còn hơn cái Phượng nhiều.

Ông Cựu vẫn gật gù, cầm cái chân gà lên gặm khe khẽ, rồi lại nhẹ nhàng đặt cái chân gà xuống góc mâm. Cốc rượu của ông đầy, vơi đã hai lần.

Cho đến lúc cái chân gà chỉ còn là một miếng xương trơ trụi, cụt hai đầu, thủng xuốt, thì hai người đã bàn đến việc tậu đất của ông bá nào đó, cầm ruộng của bà nhiêu ở bên sông..

Họ đã quên cả tôi.

Ông Phó bỗng yêu cầu cho gọi cô dâu lên, bắt ra chào khách. Cái người con gái mà họ định đem ra «làm tiền», để tạo cho họ một đời sống «trọc phú» giữa dân làng, người đó đã «lù lù» trước mặt tôi, thẹn thò đến sắp sửa khóc được.

Tôi nói «lù lù». Vì cô Mẹo to lớn đẫy đà một cách ghê gớm. Cô cũng không xấu quá, tuy mặt cô tựa như một cục toạt lề, màu nghệ thối. Tôi đã không «xỗ toẹt», vì đã trót nhìn thấy đôi mắt nhỏ, lau linh, sang ngời, làm sống dẫn cả cái đóng những thịt, những vải và những thắt lưng.

Cô Mẹo gọi tôi là... «quan», khi cô gật đầu chào. Mọi người, lúc đó, chợt nhớ đến tôi.

Và câu chuyện lại nhạt nhẽo, không còn gì đáng kể nữa.

◆

Một người trai làng tiễn tôi ra ga, đã cho tôi biết rõ về đám cưới cô Mẹo, cả về chú rể nữa.

Anh ta ăn nói rất có duyên:

— Cái lão mà gọi là lão Phó ấy, là một ăn chỉ chuyên nịnh ăn thôi. Đâu có tiếng đũa bát, là có tiếng nó trong nhà rồi. Ăn rồi hót, rồi vái bẩy, vô số. Rồi làm quân sư quạt mo cho người ta nữa.

«Ông Cựu nhà cháu thì được cái cũng lành, nhưng mà kiết quá lắm ạ. Bữa chẳng có mà ăn, chỉ kiếm trác quanh quẩn đó thôi. Chẳng biết làm sao, ma đưa đường hay quỷ dẫn lối, mà lại gặp ngay được một ông cụ Hàn.

— «Đổi con gái cho lão, lão cho ông Cựu cháu ba trăm đồng. Hai trăm để sắm sửa vào người cho con Mẹo, còn một trăm cho ông Cựu. Ông Cựu ăn tiêu bớt xén, mời làng mời nước làng nhăng dăm mười người, kể cũng còn được đến ba bốn chục bỏ túi...

Tôi bỏi đến ông Hàn, anh ta cười rúc lên:

— Ối giời ôi! nếu ông được thấy ông Hàn, thì ông cười đến chết mất. Lão chẳng có tí râu ria nào cả, chắc là để giả vờ là ta còn trai trẻ lắm đấy! Mặt lão thì cũng vậy. Lông mi đi đâu mất ráo, chắc là cụ ấy có lông quặm nên nhổ hết rồi. Rõ ràng là mắt mở trừng trừng, mà quái làm sao, cái rãnh to là thế, mà lão không trông thấy. Bước: phăng ngay xuống thôi, lắm gàn hết! Lão lại có vợ rồi, vợ trẻ lắm, nhưng không có con. Vào làng tôi để tìm giống. Cái giống gì chứ cái giống con Mẹo ấy, nó to như cái vựa thế, mà lão lại gầy như cái que thì thế nào con Mẹo nó cũng lấn cho chết mất.

Anh ta nghiêm nghị:

— Tôi còn lạ gì con Mẹo. Cả ngày có làm cái gì đâu. Đến đi cắt cỏ mà cũng ngủ gật được kia mà. Ra Hanoi ăn sung mặc sướng, ngủ cho đẫy vào, gọi là rồi không to béo bằng cái đống rơm ấy à? Thế thì lão Hàn lại càng chóng chết nữa.

Anh ta mỉm cười, vẻ mặt tự đắc:

— Đến như tôi mà cũng xin «hàng» không giám vời đến nữa là!

◆

Cô Mẹo ở riêng

Tình cờ, một người quen tôi, gọi là ông Cả mời tôi đến chơi nhà ông. Ông ta cùng ở chung với cô Mẹo. Lẽ tất nhiên là tôi hỏi thăm đến cô này.

Ông Cả không ngần ngại, kể với tôi:

— Vợ mấy con gì! Lão Hàn nó nhét vào cái sò gác này, có khác gì một con chó bị cũi. Cấm có dám đi đâu. Suốt ngày, lão lại luôn luôn, cứ cách vài giờ lão lại đến, mà đến chỉ vài phút, đứng nhìn rồi đi ra ngay. Tối cũng vậy, đến lại về, về lại đến, chập chờn như ma chơi, cho đến âm chia giờ

Blouson - Pull'over - Chandail...
Hãng dệt Phúc-Lai đã có catalogue 1939-1940 các hàng mùa lạnh. Áo len, áo sợi, đủ các kiểu, các lối, các màu.
Các nhà buôn nên viết thơ ngay về lấy mẫu.
PHUC - LAI
87-89, ROUTE DE HUẾ
HANOI

thì hỏi ông Cả :

— Thì bỏ cho cô ả tiền

— Thì nghe nói lão cho cô ả tiền

ấy thường kia mà ?

Ông Cả phá lên cười :

— Bẩy nói đến cái đồ ăn đã, chứ đừng nói đến rộng ! Cô ả đã từng khác nàng mất vì thế. Cứ sáng sáng, lão đến rồi lão chi cho cô ả tiền ăn : lão bảo để đong gạo trong ba bốn hôm, với xu cải ăn, vài xu mắm muối, cải trong một ngày. Muốn ăn trầu, thì phải bỏ tiền chợ. Thêm ăn quà, thì chỉ có cách : ăn nhiều cơm là hết thèm ăn quà. Thèm đi xem hát, lão khuyên đi ngủ cho béo mắt, và lão ra về ngay lấy cớ là cho cô ả được đi nằm sớm... Một con sen cũng còn sướng hơn.

Ông Cả thôi cười đã lâu. Giọng cười khinh bỉ :

— Lão còn hẹn sẽ nghĩ hộ về tương lai của cô ả. Khi nào có con cái, lão sẽ sắm cho một cái nôi, và vài bộ quần áo tốt... Cặp ấy biết bao giờ cho có con ? Và có con thế nào được ?

Tôi hỏi :

— Thế vốn liếng mà lão đã cho cô ả đâu ?

Ông Cả thong thả trả lời :

— Vợ cả nó lột nhẫn cả rồi...

◆

Hiện nay cô Mẹo đã trốn về quê rồi không ra nữa, sau khi lừa mãi mới « vay » chồng được ngót đồng bạc lẻ đong gạo trữ.

Có người đã mách có một mẹo « khổ tâm » nữa để « làm tiền » của lão : độn bụng giả làm chửa. Nhưng lão nhìn cái bụng của cô, mà chỉ cười gằn. Cô không biết rằng : thày thuốc đã bảo lão không thể có con được.

Cô vẫn đi cắt cỏ, trong khi họ vẫn gọi cô là cô Hàn, bố cô là cụ Hàn, và chồng cô là ông Hàn như thường.

Cô đã hỏi thăm đến con đường đi làm cô đầu.

Và lão Hàn, vẫn lử khử, đi các nơi, để tìm những cô Mẹo khác nữa..

◆

Lại một ông Hàn

Giữa một đám chắn, người ta giới thiệu tôi hai người đàn bà đã đứng tuổi bằng một câu : « Già thế mà vẫn đi làm tiền như thường ».

Cả hai đều có rể, có cháu cả rồi. Một mụ hằng đêm, tha đứa con nhỏ, qua các đám chắn.

Một mụ, sang trọng hơn, thì làm việc... « tại gia ». Mụ này, họ gọi là bà Đốc. Mụ có con nhỏ, tôi không để ý đến. Nhưng tôi vẫn còn nhớ đôi mắt sắc đã liếc nhìn trộm tôi. Cái già không trót đời ấy, cỏ rả quá.

Riêng một lần khác, tôi được gặp mụ Đốc, tại nhà một người bạn. Mụ đến mượn của vợ bạn tôi, đồ trang sức cho con gái mụ sắp đi lấy chồng, lấy một ông Hàn.

Mụ độ năm mươi tuổi, lông mày kẻ nhỏ, phấn sáp như một người trẻ. Cái thời làm « giang hồ » theo lối cổ đã qua của mụ, còn để vết tích lại trên đôi cái đuôi gà phất phơ, trên hai làn tóc bết những sáp, đen bóng hai bên đường ngôi, trên cái dáng đi uỏn eo.

Cặp mắt còn đen, đôi môi đã răn reo, vẫn liếc, vẫn cười như thường. Nhưng tôi nghiệm thấy nó gượng gạo, và « lao lực » quá rồi !

Đợi khi mụ đã về bạn tôi lắc đầu bảo tôi :

— Thế mà còn có anh dám bao cho mụ một tháng tới bốn chục đồng. Cái anh bảo mụ lại là một viên chức nho nhỏ, tháng kiếm độ sáu chục.

Bạn tôi nói về con gái với ông rể của mụ :

— Con bé trông cũng khá. Độ hai mươi tuổi. Mụ lôi từ sở nhà quê lôi ra, cho ăn vận tân thời, dạy đánh phấn, kẻ lông mày. Ngôn ngộn những lụa, nhưng vẫn không giấu được cái vẻ cứng như que củi, và hai bàn chân to như cái trĩnh. Con bé bán hàng xén mà lại ! Rồi mụ lân la làm mối cho một lão gọi là ông Hàn, giàu một cách ghê gớm. Tiền mặt dẫn cưới hiện là năm trăm, mụ bỏ túi rồi. Còn về sau, chưa biết bao nhiêu đây !

Anh ta lắm nhắm :

— Gà chết người đi, con cái lớn bằng chúng ta cả, râu thì cụp xuống như râu một anh Tàu vẽ trong tự vị tây. Mà đa tình quá lắm. Năm trăm chứ một ngàn lão cũng chấp hết !

Và anh ta hẹn sẽ cho tôi biết cái kết quả của cuộc nhân duyên này.

◆

Y hẹn, một ngày kia, anh đến tìm tôi. Anh reo lên :

— Đám ấy tan rồi anh ạ. Hoàn toàn tan vỡ. Không phải vì con cái lão Hàn đã phá đám, vì lão vẫn giấu cả mọi người, giấu rất kỹ. Đoạn duyên ấy vỡ vì họ làm tiền dữ quá.

Nhân dịp ấy, mụ Đốc đánh cho con gái một trận và đuổi về quê, trước mặt ông rể. Về và không cho ra nữa.

Bạn tôi cười :

— Nay nó lại ra, và bảy trăm chắc nó tiêu tan hết rồi chứ còn gì nữa. Lại phấn sáp, lại tân thời như cũ. Anh nào muốn chết thì cứ trèo vào ..

(Còn nữa)

Trọng Lang

Các bạn học sinh ! Ai cũng nên có cuốn :

NỮ HỌC SINH

của NGUYỄN - VĂN - PHÚC

(tác giả : *Con Đường Mới*) Sắp có bán, giá 0$28.

(Cước phí thêm 0p.21, có thể gửi trả bằng tem)

Một cuốn truyện viết trong rạo - rực của tuổi học sinh !

Editions Librairie Centrale

TÔ - VĂN - ĐỨC Directeur, *110 Rue du Pont en Bois — Hanoi*

Tổng phát hành tại *Trung-Kỳ* : M. LÊ-THÀNH-TUẤN, *119 Bd Gia-long—Huế*

Nam-kỳ : MINH - PHƯƠNG, *15A Cité Văn - Tân — Hanoi*

Hãy trị bịnh bằng thuốc chuyên-môn

Phụ-nữ bạch-yên

Trị các bệnh ho mới phát, ho khan có đàm, tắc tiếng. Ho gà, ho thai bà, ho rồi ho sản hậu. Ho lâu năm, đờm lợn cợn xanh, đen, có huyết. Ho lao, Hai chữ vai đau, đầu xây xẩm, mất ngủ, ớn lạnh, xét xa trong phổi. Hiệu nghiệm trong 24 giờ. Giá mỗi hộp 1p00

Bạch-phế linh-dược

Trị kinh nguyệt không đều, hay trồi sụt. Huyết kinh bầm dợt, huyết kinh khi nhiều khi ít. Tử cung sưng, có mủ, đau trắng da dưới, huyết trắng ra nhiều. Người mất máu, mắt xanh, đau thắt lưng. Uống trong 1 hộp *Bạch yến-hoàn* thì kinh sẽ có lại đúng ngày, hết Bạch-đới. Man có thai.

Giá mỗi hộp 1p.00.

Gửi Contre Remb. do :

VẠN-HÓA *8, Cantonnais, Hanoi*

VÕ-ĐÌNH-DẦN

323, Rue des Marins — Cholon

ĐẠI-LÝ : Mai-Linh 60-62 Cầu-Đất Haiphong

Nguyễn-văn-Đức, 11 Rue des Caisses

PHỤC HƯNG

Làm dứt tuyệt là cái đặc-điểm của thuốc

Nhiều bạn phàn nàn thuốc Di-tinh chỉ trị tạm thời. Còn nặng thì hết bịnh, mà nghỉ thuốc, bệnh trở lại như xưa.

CỐ TINH ÍCH THỌ hoàn của PHỤC HƯNG Y QUÁN bảo chế không có như vậy. Sẽ dĩ được tín dụng nhờ đâu, là nhờ ở chỗ : BỊNH KHÔNG BAO GIỜ TRỞ LẠI.

Bịnh mộng-tinh, di-tinh, nhẹ trong 1, 2 năm dùng 2 hộp là thật mạnh. Bịnh hoạt tinh, nặng 5, 7 năm dùng nhiều lắm 5 hộp, là không còn bao giờ tái trở lại nữa.

Cái đặc điểm của CỐ TINH ÍCH THỌ là ở chỗ ấy.

Giá mỗi hộp 1p.00.

CỐ-TINH ÍCH-THỌ

Di Tinh Mộng Tinh

Di Tinh Hoạt Tinh

(Gửi Contre Remboursement)

Tổng phát hành phía Bắc:

VẠN-HÓA 8 Cantonnais, Hanoi

Tổng phát hành phía Nam:

VÕ - ĐÌNH - DẦN 323 Marins — Cholon

ĐẠI-LÝ : Mai-Linh 60-62 Cầu Đất Haiphong.

Nguyễn văn Đức, 11, Rue des Caisses — Hanoi

Của N. X. Nhượng, Vinh

« Các » hai xu

THẦY — *Sửu, trong một hào có mấy xu ?*

SỬU. — *Trong một hào có mười xu ạ.*

T.— *Giỏi (và hỏi trò Ất) Trong một đồng bạc có mấy hào ?*

ẤT. — *Thưa, có mười hào.*

T.— *Giỏi (vàng ảnh lại trò Mùi) Nếu bây giờ anh đem một đồng bạc ra đổi lấy xu thì được bao nhiêu ?*

MÙI. — *Thưa, được chín mươi tám xu ạ.*

THẦY. — ? ? ?

MÙI. — *Vì người ta bắt « các » mất hai xu ạ.*

◆

Của N. Giác

Không nói chuyện

Mẹ Tẹo đang bận làm bánh ngọt ở nhà bếp.

TẸO. — *Buồn quá mẹ ơi ! sao mẹ không nói chuyện với con đi, mẹ !*

MẸ TẸO. — *Mẹ đang bận lắm, không thể nói chuyện, mà nói chuyện gì mới được chứ ?*

TẸO. — *Mẹ hãy nói thế này : Tẹo sao con buồn thế, con có muốn ăn bánh ngọt không ?*

◆

Của N. H. Nghị, Haiphong.

Vì bạn.

QUAN TÒA. — *Sao bạn anh đi vắng, ở nhà anh lại quyến rũ vợ bạn?*

TỘI NHÂN. — *Bẩm, vì khi bạn tôi đi vắng, có dặn tôi rằng : « Những lúc tối lửa tắt đèn, nhà tôi ở nhà có một mình, trăm sự nhờ bác ! »*

◆

Một việc hời

— Cụ giúp cho con việc này, con xin biếu cụ ba vạn bạc.

— Việc gì ?

— Con gái cụ vừa trúng số sáu vạn. Cụ làm mối cho con, con chỉ lấy cô ấy với ba vạn bạc hồi môn thôi.

◆

Trong tòa án

ÔNG CHÁNH ÁN (giọng dạc). — *Tôi muốn biết những người làm chứng đều có cả ở đây không. Vậy tôi đọc danh sách : người nào có ở đây thì thưa có, và người nào không có ở đây thì thưa không, hiểu chưa"*

◆

Của Lê Quân phu nhân.

Mượn sách

HINH. — *Chị mượn quyển truyện của tôi sao giữ lâu thế ?*

HOAN — *Không, tôi có giữ đâu.*

HINH — ? ! ?

HOAN. — *Tôi đánh mất rồi, đấy chứ*

◆

Của C. Đàm

Bán dầu

Trên xe lửa, Bo Liến bán dầu Tam Thiên mời một ông khách lựa vào cửa đang trông ra đường, dáng mệt nhọc.

— Thưa ngài, ngài nên dùng dầu Tam Thiên trừ bách bệnh : cảm sốt rức đầu, rức răng, rức tai, ngạt mũi, mệt nhọc...

« Ngài dùng thử một chút sẽ thấy công hiệu, không công hiệu chúng tôi không tính tiền.

Ông khách quay lại :

— Thưa ngài... chính tôi là chủ hiệu Tam Thiên.

— Thế thì ngài càng biết công hiệu của dầu Tam Thiên và càng nên mua một lọ.

◆

Của Cóc Cần (Haiphong)

Oan

ĐẦN. — *(khóc) Hu... hu...hu...*

CẬN. — *Ai đánh mày mà mày khóc nức nở thế ?*

Đ. — *Bố tao hu... hu... bảo tao sang bà lý Hải giật hai hào...*

C — *Tại mày mả g chơi không sang nên phải đòn chứ gì ?*

Đ. — *Có ! Tao có sang... thấy bà ấy đang cầm sẵn hai hào, tao giật lấy chạy về đưa cho bố tao rồi... tao đi chơi. Thế mà bố tao lại gọi tao về đánh tao, bảo sao dám hỗn, giật tiền như thế... hu... hu...*

◆

Đất đèn

LÝ TOÉT. — *Này bác Xã, bác có ra ngoài mở bảo hộ thằng cháu nhà tôi thắp đèn đất thế nào mà ở nhà tôi thắp không thấy cháy...*

XÃ XỆ. — *Bác mua đất ở đâu thế ?*

L. T... — *Tôi lấy đất ở vườn !*

◆

Hành khách

THẦY GIÁO. — *(giảng bà). Voyageur là hành khách.*

TRÒ BA. — *(tỏ mỏ) Thưa thầy thế gì là « hành tây » và « hành ta » ạ?*

◆

Của Tam Tam

Lo xa

— Bé ơi, cái đồng hồ của anh để đâu đâu rồi, em ?

— Thưa anh, em quăng vào xe rác rồi ạ.

— Sao thế ?

— Em sợ để lâu thối bán ra.

— ? !

— Vì nó vừa chết.

— Bác Lý đi đâu mà vội vàng thế ?
— Tôi đi chơi mát bác ạ.

CHỈ GIÙM

Ai mắc bệnh lao

Bệnh ho lao, ho ra máu, ho khúc khắc, ho có đàm trắng, xanh vàng, hôi thối, bịnh nhơn có khi bị hành nóng lạnh, mà đã điều trị thuốc Tây, Nam không dứt, nên uống thuốc gia truyền của cụ Trịnh hải Long (nội tổ ông đốc học hào). Thuốc đã cứu đặng muôn ngàn người. Có 2 thứ (thứ 5p. và thứ 3p.50. Ở xa mua thuốc gửi mandat cho ông :

TRỊNH-VĂN-HÀO, Directeur Ecole
Villa n. 110 rue Vassoigne
Tândinh, Saigon

« Ngày Nay » nói chuyện

(Tiếp theo trang 11)

— Đi xe đạp không có hại bao giờ, và rất tiện cho công việc của phụ nữ, như đi làm, chợ búa, v. v. Bên Hòa-lan (Hollande) số đàn bà dùng xe đạp ngang với số đàn ông, nếu không nhiều hơn. Có điều là chỉ dùng xe đạp để đi chơi hay công việc mà thôi, chớ có tập xe thì để thì cuộc nọ cuộc kia, những sự quá sức như thế bao giờ cũng có hại. Thấy tiện lợi thì cứ việc dùng, chớ để ý đến những lời ta thán của mấy người buồn rầu.

V. văn Thai, Sơn Xuyên. — Những tranh ảnh như Lénine-Staline hay những cuộc biểu tình v. v., Chúng ta có thể treo trong nhà được không. Pháp luật đối với nó thế nào ?

— Hiện giờ, bất cứ cái gì có dính dáng đến Đệ tam quốc tế hay Đệ tứ đều không được tích trữ hay lưu hành. Vì có nghị định cấm.

Trường Nghĩa, Bắc-ninh. — Tại làm sao cứ đến ngày hội tây thì người ta bắn hai mươi mốt (21) phát súng, mà lại không bắn (20) phát cho chẵn ?

— Đó có lẽ là theo một tục lệ riêng. Ngày trước, người ta bắn súng để báo tin mừng nhà vua sinh con : con trai thì 21 phát, hoặc 121, con gái thì 20 phát, số chẵn. Rồi nhân đấy, những ngày hội hè vui mừng người ta bắn theo số lẻ, sự vui mừng đầy đủ hơn. Nhưng nếu giờ đổi ra bắn 20 phát cũng chẳng sao.

Mme Nguyễn thị U... 1.) Người đàn bà có thai được 6, 7 tháng thấy chân to dần lên là tại sao. Và cách chữa thế nào ?

— Chân to là mắc bệnh phù. Người đàn bà có thai hay sau khi sinh nở thường hay mắc bệnh phù, hoặc bệnh tê. Muốn biết rõ phải đến hỏi thầy thuốc, và cách chữa, ở đây không thể nói hết được.

2.) Đàn bà có thai được 6, 7 tháng có nên đi lại với chồng không. Hại những gì ?

— Ngoài 4, 5 tháng, nên nghỉ sự đi lại. Có hại cho sức khỏe của người mẹ và của bào thai.

Đinh-đi-Chúc, Hanoi. — Người đàn bà góa chồng được một năm, đã 36 tuổi rồi, có một con gái và có nghề để sinh sống. Vẫn hay trong lúc còn tang, người ấy không nên nghĩ đến việc lấy chồng). Nhưng khi đoạn tang, người ấy có nên vẫn thờ chồng, nuôi con không, dù hãy còn đẹp. Và nếu lại đi lấy chồng, thì người ấy đáng khinh hay đáng thương ?

— Nên đi lấy chồng, nếu không muốn ở vậy. Sự đó là chính đáng, không ai có quyền khinh mình cả, mà cũng không có gì đáng thương. Không nên chỉ vì sợ giáo hay muốn được lời khen tặng của các người không biết mà thờ lễ với người đã chết, nếu ý mình không muốn.

Cô T, Nam-định. — Bị những bạn bè bịa điều nói xấu cốt ý để làm hại danh giá, mà những chuyện ấy đến tai mình. Đã nhiều lần lấy chứng cớ đem đối co, nhưng nói mãi cũng chán mà ngơ đi thì tức lắm : hết chuyện này đến chuyện khác, đáng giận nhất là họ nói phạm tới đời trinh tiết. Hạng bạn bè này thuộc về loại người rất xấu xa bỏi ghen ghét sinh thù hằn. Vì sự sống hằng ngày phải chung đụng với họ không thể lánh xa được. Trong trường hợp này nên xử ra sao ?

— Đã biết là những người xấu xa thì tìm cách lẩng tránh họ. Nếu bắt buộc phải cùng họ chung đụng, thì đối với họ nên giữ một thái độ lãnh đạm để tỏ lòng khinh. Mình không làm điều xấu thì những lời vu cáo không bao giờ ảnh hưởng đến được. Biết mình trong sạch là một thứ khí giới che chở cho mình chắc chắn nhất.

Bạch Đằng, Hanoi. —1) Tôi muốn yêu một người, mà người ấy lại là bạn tôi, như thế thì có nên không ?

— Thế thì còn gì tiện hơn nữa mà chẳng nên. Hay ông sợ được một người yêu thì mất một người bạn ? Cái đó còn lợi, và có khi người yêu vẫn có thể là người bạn được cơ mà.

2) Khi mình bị tuyệt vọng về ái tình thì có nên buồn không ?

— Không nên buồn một tý nào, nếu ông không thấy buồn. Chỉ buồn để tỏ ra mình tuyệt vọng thì xoàng lắm.

ÔNG NGUYỄN - TIẾN - LÃNG

vừa được thưởng Médaille Hàn-lâm-viện văn chương Pháp, mới soạn 2 cuốn sách :

1.) *DANS LES FORÊTS ET DANS LES RIZIÈRES*. tiểu thuyết Pháp văn, tả cảnh Tây thực chất chuết, gồm hết linh thần phong tục nước Việt nhà. Giá 0p80, thêm 0p 08 cước.

2.) *TIẾNG NGÀY XANH*, tiểu thuyết Quốc-văn tả phong cảnh nhân vật từ rừng đồ đến miền sơn cước. Giá 0p30, thêm 0p06 cước.

EDITIONS HƯƠNG - SƠN
97, Rue du Coton — Hanoi
Ở xa trả tiền bằng tem poste cũng được

Trung, Bắc kỳ

(Tiếp theo)

của HOÀNG-ĐẠO

Về nguyên tắc, ở Trung Kỳ và Bắc Kỳ, khác với Nam Kỳ, công việc cai trị là công việc của quan lại Annam. Ngày xưa, cả hai kỳ đều chia ra thành tỉnh, mỗi tỉnh có một viên tổng đốc hay một viên tuần phủ cầm đầu. Viên tổng đốc thay mặt vua trị dân ; giúp việc viên ấy có ba vị đường quan : 1·) viên Bố chính, là người coi về ty Paiè n, nghĩa là về đủ các việc, trừ việc tư pháp. Những công việc của các bộ Lại, bộ Hộ, bộ Công, bộ Lễ hay bộ Binh ở trong tỉnh đều thuộc quyền viên Bố chính quyết đoán cả ; 2·) viên án sát, trông coi riêng về việc hình ; 3) viên đốc học, cầm đầu việc học trong tỉnh. Viên tổng đốc là người có quyền hạn rất lớn, nhưng trách nhiệm cũng rất là nặng nề. Nhà vua giao phó cho viên ấy toàn quyền hành động để mưu việc trị an trong hạt mình, nhưng có việc gì xảy ra, viên ấy phải đảm nhận lấy trách nhiệm trước ai hết.

Bây giờ, lối tổ chức ấy vẫn giữ về đại cương, nhưng trong tiểu tiết có thay đổi đi nhiều. Ở Bắc Kỳ, lẽ tự nhiên là thay đổi nhiều hơn. Một điều đáng chú ý, là ở bên cạnh, hay là ở trên viên tổng đốc, chính phủ bảo hộ đặt ra một viên công sứ.

Kiểm duyệt bỏ

Trung kỳ chia ra thành tỉnh, đạo và phủ. Cũng như ngày xưa. ở tỉnh lớn , có ông tổng đốc, ông bố chánh, ông án sát và ông đốc học. Ở tỉnh nhỏ, có vị tuần vũ kiêm bố chánh , rồi đến viên án sát và viên kiểm học. Riêng ở Thừa thiên, mà người ta gọi là phủ, có viên phủ doãn đứng đầu, viên phủ thừa coi việc hình án và viên đốc học coi về việc học. Ở những tỉnh thuộc về mạn rừng núi như Phan trang, Kontoum, có các vị quản đạo và kiểm học trông coi.

Bên cạnh những vị quan lại An-nam đó, cũng có như ngoài Bắc những viên công sứ. Nhưng viên công sứ trong Trung chỉ là người đại diện cho vị khâm sứ, nghĩa là cho chính phủ Pháp. Những quan lại Annam không phải là thuộc viên của viên ấy, chỉ ở dưới quyền kiểm sát hơi xa xôi của viên ấy mà thôi. Tuy vậy, không phải là viên công sứ không có việc gì. Trái lại nữa. Bất cứ công việc gì có quan thuộc đến người Pháp hay người ngoại quốc là viên công sứ có quyền xét đoán. Và vì thế, những việc chuyên môn, như việc ngân khố công chánh, các đồn binh, việc thương chánh, việc y tế đều thuộc quyền viên công sứ cả.

Nói tóm lại, riêng về việc cai trị chỉ quan thuộc đến người Nam, các vị quan Annam ở trong Trung vẫn có quyền hành như xưa.

Về mặt tư pháp, Trung, Bắc kỳ khác nhau cùng vì một nguyên nhân ấy cả.

Ngày xưa, việc tư pháp chỉ là việc hình. Những việc nhỏ, như việc vi cảnh, thì đem ra trước bọn tổng lý dàn xếp.. Dàn xếp không xong, việc mới đến quan : bắt đầu là các viên tri huyện, tri phủ xét xử, rồi việc giao lên viên án sát thẩm lại ; đoạn, nếu nế u là tội đồ hay tội lưu, thì việc đưa về bộ hình thẩm lại một lần nữa ; sau nữa, nếu là tội xử tử, thì việc giao cho Tam Pháp ty thay mặt vua xét lại một lần cuối.

Lối tổ chức ấy ở trong Trung vẫn giữ nguyên vẹn. Vẫn là ông huyện hay ông phủ xét xử đầu tiên về tất cả mọi việc : từ việc vi cảnh cho đến việc đại hình ,đó là tòa án sơ cấp. Rồi việc trao lên ty Viết của viên Án sát thẩm lại rồi lại đưa về bộ Hình.Chỉ khác một điều,là nếu trong một vụ án có quan thuộc đến người Pháp hay người ngoại quốc, hay thuộc dân Pháp, nói tóm lại quan thuộc đến một người không phải là dân Trung kỳ thì vụ án đó sẽ thuộc quyền xét xử của tòa án Pháp.

Ở ngoài Bắc, bắt đầu từ năm 1886, quyền của vị Kinh lược chuyển giao sang tay vị Thốn g sứ. Vị này vì thế đã trở nên người cầm đầu quyền tư pháp trong xứ. Và cũng vì thế, các viên chức người Pháp có quyền thẩm lại những án từ của quan lại người Nam. Năm 1901, quyền thẩm phán tối cao của vị Thống sứ, một đạo chỉ dụ chuyển sang một hội đồng riêng, và từ năm 1905, hội đồng ấy là một phòng của tòa Thượng thẩm Hanoi có ba vị quan tòa người Pháp ngồi xử, và có hai viên quan Annam làm bồi thẩm. Năm 1917, một đạo dụ của nhà vua tổ chức lại chế độ tư pháp : tòa án sơ cấp,là tòa án ở huyện, phủ có quyền xét xử về việc vi cảnh và việc hộ dưới ba chục bạc, trên là tòa án đệ nhị cấp ở các tỉnh, xử về việc hộ và việc tiểu và đại hình ; tòa án ấy do viên công sứ làm chánh án, và viên quan tỉnh An-nam làm bồi thẩm ; trên nữa là tòa thượng thẩm, nghĩa là phòng thứ hai tòa thượng thẩm Hanoi. có hai vị quan tòa người Pháp xét xử, và một viên tổng đốc người Nam ngồi bồi thẩm.

— Tiếng tây, gì là quả trứng.
— zéro ạ.

Kiểm duyệt bỏ

Hoàng-Đạo

Việc tuần lễ

(Tiếp theo trang 5)

Án xá chính trị phạm. — Có chừng vài chục tù chính trị phạm hiện đương bị giam ở Côn đảo sẽ được ân giảm từ một đến năm năm ; trong số ấy, có ít người bị khổ sai chung thân được giảm xuống 20 khổ sai. Những tù chính trị này phần nhiều xử tại hội đồng đề hình họp ở Kiến-an và Hải-dương hồi mấy năm về trước.

Việc hạn chế bán thuốc bắc. — Từ nay các nhà buôn bán thuốc Bắc và thuốc Nam chỉ được bán các thứ thuốc sống và thuốc bào chế gia truyền của hiệu mình, chỉ được dùng tên thuốc thường gọi ở trong xứ và không được dùng chữ Pháp đề lên biển hay các giấy cáo bạch.

Cấm tư gia lập mộ riêng — Vì sợ phí nhiều đất đề cày cấy nên ở trong Trung, bộ Hộ không cho tư gia lập mộ riêng, khuyến khích dân lập nghĩa địa công cộng và miễn thuế cho những đất làm nghĩa địa.

GRANDE EXPOSITION
de tissus Anglais dernier cri pour
HIVER 1939
chez LEMUR
14, RUE DES CUIRS - HANOI
L'homme difficile y trouvera sûrement son choix

TIN VĂN... VẮN của LÊTA

TỘI NGHIỆP cho ông Thái Phỉ! Ông là một nhà báo đạo đức có tinh cả thẹn, mà lại sinh lầm vào thời đại vật chất này.

Cho nên ông có dịp đau lòng luôn.

Cái câu : « Than ôi phong hóa suy đồi ! » hình như có ở trong văn chương ta chỉ cốt đợi cho ông dùng đến.

Nhiều lần ông lấy làm ân hận một cách cay đắng. Ông tự hỏi : Tại sao mình lại không đi tu quách ngay từ xưa ?...

●

Hồi nào, thấy bọn phụ nữ mới ăn mặc theo kiểu mới, ông không nhịn được.

Ông đã quát sự bất bình của ông trên hai ba cột báo dõng dạc và rất thiết tha.

Ông kêu : phụ nữ ăn mặc lõa lồ quá.

Đàn bà gì, mà có bao nhiêu vẻ đẹp của thân thể lại phô ra hết dưới lần áo chật khít, và mỏng mảnh một cách... dâm bôn ?

●

Ông thường đỏ mặt lên mỗi khi thấy một cô thiếu nữ bước qua với bộ ngực khiêu khích. Ông nhắm mắt lại để khỏi bị thương tổn đến hồn trong sạch của mình.

Và ông ngậm ngùi thương tiếc lối phục sức ngày xưa Cái váy rộng, cái áo lùng thùng, từng đống thật lương... Những thứ ấy che đay trên thân thể đàn bà và đắp điếm cho nền luân lý một cách rất công hiệu.

Nhưng ở đời chẳng ai nghe những lời đạo đức ấy.

Người ta cứ ăn mặc theo mới.

Những vẻ đẹp ngạo mạn mỗi ngày như một thêm chọc vào mắt ông.

Những áo xát người thêm xát người hơn lên. Người ta mặc áo bở cổ. Rồi đến mùa hè, người ta lại mặc đến cả *mai-ô*...

Đến nước ấy thì sự trần truồng chỉ ầu sau có một lần vải mỏng.

Ông Thái Phỉ, mang cái chết trong tâm hồn cay đắng, lắc đầu, chép miệng, thở dài thở ngắn...

Và suýt nữa trốn lên rừng.

●

Nhưng nghĩ cho chín, ông không trốn lên rừng.

Ông phải ở lại chỗ văn minh trần tục này để duy trì đạo đức.

Mặc tấm áo đen đạo mạo — ông ngồi kín một nơi để trông đời bằng con mắt nghiêm nghị.

Ông dùng báo chí làm chỗ phát biểu những ý kiến.

Bài của ông viết thường thường giữ cái dấu riêng không thể nào lầm được : trang trọng, đạo mạo, thong thả, cẩn thận.

...Và nhạt nhẽo một cách phi thường.

●

Nhưng đó là những bài báo viết lấy lệ.

Chỉ khi nào ông tóm được một việc trai mắt, ta mới thực được nghe tiếng nói của tâm hồn ông.

Vừa rồi, tiếng nói ấy nổi một trận lôi đình vì một bài thơ dại dột.

Bài thơ ấy do một cô nữ học sinh viết. Thơ xoàng lắm. Nhưng cái đó không sao.

Điều mà ông Thái Phỉ mạt sát trong bài thơ không thuộc về mặt văn chương : văn chương vứt đi mà duy trì được nghĩa cả của đạo lý luân thường là được rồi. Đôi khi lại đáng khen nữa kia : thí dụ tác phẩm của cụ Từ Long mà ông Thái Phỉ chắc phải kính phục.

Vậy văn chương bài thơ không xúc phạm đến ông Thái Phỉ.

Bài thơ đáng ghét chỉ đáng, ghét vì phạm cái tội ghê gớm, ô uế đê mạt, là đã nói đến tình yêu.

●

Cô thiếu nữ thú thực, một cách vụng dại và ngây thơ với người cô yêu rằng tâm hồn cô, cũng như thân thể cô, đều rung động vì tình...

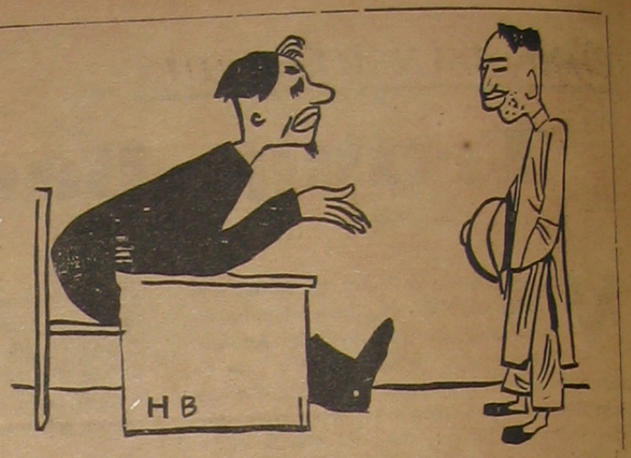
Có thế thôi.

Thế cũng quá đủ để ông Thái Phỉ lên đàn, và đỏ mặt tía tai quát tháo.

Ông dùng đủ mọi lời tệ hại để mắng người nữ học sinh tội nghiệp. Ông yêu cầu nhà trường của cô ta đuổi cô ta ra khỏi cửa. Ông gọi đồng gọi tây những người đồng cai để mạt xát con người mất nết. Và cơn giận chừng đến cực độ, ông bảo cái nhà nữ sĩ non nớt kia là... là... (nhưng chẳng biết có nên nhắc lại tiếng ấy không ?)

Đọc ông, chúng ta cũng quên rằng đó là lời của một nhà văn. Ta tưởng nghe thấy một bà ác nghiệt và nỏ mồm.

LÊTA

— Anh có vợ chưa ?
— Bẩm rồi ạ.
— Ai ?
— Một người đàn bà ạ.
— Ngu lắm ! anh có thấy ai lấy một người đàn ông không ?
— Bẩm có ạ, chị con ạ.

HẠT sạn

Một tin lạ

Đông Pháp số 4.285 trong bài « Làng nào phải canh giữ giây đ ện có lẽ sẽ được món tiền thưởng hoặc trợ cấp » :

Nếu tin trên đây được quan trên chuẩn y.

Thế thì chắc không được rồi, vì quan trên chuẩn y sao được một cái tin, dù tin ấy không phải là một tin « chó chết ».

◆

Kể cũng tài

T. B. T. V. số 6.759, trong bài « Những tai nạn tầu ngầm » :

Hiện chiếc tầu này (Thétis) nay đã đứng vững được trên mặt nước.

Đứng hay nằm ? Nếu nó đứng vững thì đứng ra sao ?

Đứng bằng chân, chân vịt ? Hay đứng bằng tay, tay lái ?

◆

Không !

T. T. T. B. số 281 trong truyện « Ly sầu hận » :

Họ đi về bốn phương, sang bắc, sang đông, tản mạn như lũ chim trời, tìm đến xứ xa khi mùa rét tới.

Trước hết « lũ chim trời », khi mùa rét tới, không bay đi bốn phương, mà nhất là không bay sang bắc. Chúng chỉ bay xuống nam là nơi ấm áp. Sau nữa những giống chim trời ấy không bay tản mạn, chúng bay có hàng, có đàn hẳn hoi.

◆

Hồ lốn

Cũng trong truyện ấy :

...Đành xếp tương-lai xuống gót giầy rơm, đi vào bóng cây làm người đất sĩ Ấu là những Tô-Công, những Yên-Đồ, những Bạch-cư-Dị, những Trần-kế-Xương, đi cùng trời đất, lấy những cảnh tiên mà rửa hận cho mình.

Xếp lốn nhào Tô-đông-Pha vào với Yên-Đồ, Bạch-cư-Dị vào với Trần-kế-Xương để làm gì thế ? Bạch-cư-Dị có mấy khi là người ẩn dật ? Tô-công-Pha thì tuy bị Vương-ao-Thạch đẩy ít lâu, nhưng rồi lại về làm quan như thường. Còn bảo cụ Tú-Xương đi cùng trời đất thì cũng khí quá. Họa chăng cụ đi cùng trời đất thành Nam !

Nhưng được cái văn kêu khéo lại !

◆

Thực à ?

Cũng trong truyện ấy :

Qua khung cửa trống, mưa hắt hiu bay, lá ướt run gieo ớt như những linh hồn.

Vậy linh hồn run ? Và nó run yếu ớt như những lá ướt ?

◆

Rùng rợn !

Vẫn trong truyện ấy :

Tự lòng tôi bỗng sâu xuống một cái vực không bờ bến, ở đấy cũng mở ra một cái quan khuch mênh mông, tối như đêm mà không có cả tường ngăn.

Cố nhiên, một cái vực sâu không bao giờ có bến, nhưng nó hẳn phải có bờ. Còn như mở một cái quán khách mênh mông và tối như đêm ở cái vực sâu ấy, thì tác giả định để ai đến trọ ?

◆

Văn « l'ch sử »

Nước Nam số 4, trong trang lịch sử « Quang Trung » :

Bầu trời sầm tối. Suốt đêm 17 dân thành Thăng long sống trong cảnh « trớn trợn » : mưa như trút ! gió như cuốn hết cả cảnh vật vào cái hang rỗng đầy rùng rợn.

Cảnh vật như thế là vì vua Lê Hiển Tôn sắp chết. Nhưng đã là hang thì hẳn phải rỗng chứ, dù nó chứa đầy những rùng rợn hay không, chẳng lẽ lại có hang « đặc » ?

◆

Mình !

Cũng trong trang lịch sử ấy :

Trước cái cử động ấy của Huệ, Nhạc không thèm đếm xỉa đến mình.

Mình là ai thế ? Là Huệ hay là Nhạc ? Có lẽ chỉ là tác giả.

HÀN ĐÀI SẠN

ĐÃ CÓ BÁN

Khi chiếc yếm rơi xuống

TIỂU THUYẾT của TRƯƠNG-TỬU

Sách đã được chính phủ duyệt y.

Sách in đẹp — Bìa có vẽ, in litho 7 màu — Giá 0p.20 một cuốn

(có thể gửi trả bằng tem, cước phí thêm 0p.21 một cuốn)

MINH-PHƯƠNG xuất bản

Các nhà Tổng đại-lý phát hành :

Toàn xứ Bắc-kỳ : M. TÔ-VĂN-ĐỨC, LIBRAIRIE CENTRALE *110, Rue du Pont en Bois, Hanoi*

Toàn xứ Trung-kỳ : M. LÊ-THÀNH-TUẦN, *119 Rue Gia-long, Huế*

Nam-kỳ, Ai-lao, Cao-mên : Xin giao thiệp thẳng với nhà

Xuất bản MINH PHƯƠNG, *15 A, Cité Văn Tân, Hanoi*

Sách này không gửi bán ở các đại-lý cậm trả tiền. Ở xa ai muốn mua xin gửi thêm 0p21 cước bảo đảm. Ai muốn hỏi thêm điều gì nữa gửi 0p06 tem để trả lời.

Sáng vác ô đi...

Đời một công chức đúng kiểu

1. — Được cái nết tốt của công chức ngay từ lúc bé : nết đặt đâu ngồi đấy. Song phải cái tội tõn nhiều đũng quần.

2. — Ở sở thì làm việc một cách nghỉ ngơi...

3. — Những lúc ấy, muốn đánh thức, sấm nổ bên tai không công hiệu bằng tiếng giầy của ông « sếp ».

4. — Khi về nhà thì nghỉ ngơi một cách hoạt động. Tuy vậy, ai cũng nhận những việc hoạt động ấy toàn là những việc nằm, ngồi...

5. — Cả một đời chỉ thú. Ăn sáng : Phở. Ăn cơm : chả Trâu. Chỉ những tết long trọng giết một con gà.

6. — Nên về nhà được phong lưu và mừng đã sống một đời đầy đủ.

của TÔ TỬ

CẢI CHÍNH : số báo 185 (kỳ trước) trong trang này, có câu « Tôi có ngờ đâu cụ đeo cái đồng hồ... » xin đọc là : « Tôi có ngờ đâu « *B.N.* » (Elle) đeo cái đồng hồ... »

ĐẸP

(Tiếp theo trang 9)

phân biệt một kiểu nhà đẹp với một kiểu nhà xấu, Lòe loẹt, lủng củng thường là những cái đẹp đối với các ông nhà giàu thừa tiền dựng hết nếp nhà này đến nếp nhà khác.

Lan cười âu yếm nhìn Nam :

— Được, để rồi khi nào chúng ta làm nhà mới, chúng ta sẽ nhờ đến tài của anh Nhiên, thiết tưởng cũng không muộn.

— Có lẽ sẽ muộn lắm, em ạ. Đến cái nhà cũ chúng ta cũng chưa có, thì đã nói làm nhà mới sao được !

Thấy nét buồn thoáng hiện trên mặt Lan, Nam vội nói lảng :

— Ồ ! suýt nữa anh quên câu chuyện của anh.

Mặt Lan lại tươi lên :

— Em toan nhắc anh.

— Chắc Lan không biết ông giáo Nguyễn văn Hoạt ?

— Có, nhưng biết tiếng thôi. Bà ta thì em gặp luôn. Đẹp đấy chứ, anh nhỉ ?

— Phải, đẹp và giàu và ghen. Chủ nhật trước Hoạt mời Nhiên đến ăn cơm. Chả Nhiên vừa vẽ cho Hoạt một kiểu nhà. Nhiên nói tức cười đến chết về cái tính ghen quá quắt của người đàn bà. Hoạt dạy triết học và cố nhiên hay lý luận. Mà khi đã vào một vấn đề gì thì đi sâu chẳng biết đến đâu là cùng. Trong bữa ăn hai người bàn về vấn đề phụ nữ. Mỗi khi Hoạt nói xấu phái đẹp, tức thì con mắt sắc của bà vợ lại lặng lẽ và dữ tợn nhìn thẳng vào con mắt rụt rè của chồng khiến anh chàng cuống quít tìm cách đánh trống lảng. Biết thế, Nhiên càng gợi mãi chuyện ra. Khi thuật lại kỳ thi thành chung mới rồi, Hoạt khoe rằng nhận được ngay bài của nam hay nữ thí sinh. Bà vợ gạt phắt cái bình hoa đặt giữa bàn ăn sang một bên, để nhìn thẳng vào mặt chồng và sừng sộ hỏi : «Tại sao anh lại biết ngay ? Biết để làm gì ? Để cho nốt nhiều hơn phải không ? Sao anh hay lưu ý đến con gái thế ? Hử ? » Nhiên cười thầm và càng tìm cách trêu tức người đàn bà đẹp và hay ghen. Nhưng anh cảm động biết bao khi cùng chồng tiễn anh ra cổng, người ấy thì thầm thân mật bảo anh : « Anh Nhiên ạ, nếu không kén được người vợ không biết ghen thì thà ở vậy còn hơn. Khổ lắm đấy ! » Thì ra, Lan ạ, người đàn bà vẫn biết mình ghen là làm cho chồng và cả mình khổ sở mà vẫn cứ ghen như thường. Chẳng khác người nghiện thuốc phiện biết thuốc phiện có hại mà vẫn hút.

Lan cười buồn :

— Anh so sánh đến hay ! Ai lại đi ví người ghen với người nghiện thuốc phiện bao giờ !

Rồi ngắm nghía các kiểu vẽ của Nam, nàng nói lảng : Đẹp lắm, đẹp lắm, nhưng sợ tốn.

— Cũng chả tốn mấy. Độ dăm sáu trăm thôi. Lần đầu tiên trong đời anh, anh biết nghĩ đến tương lai. Anh đã dành được một món tiền nghìn rưỡi để chi tiêu vào việc lập gia đình của chúng ta.

Lan sung sướng bẽn lẽn cúi xuống nhìn những kiểu ghế kiểu giường với những chiếc nệm êm ấm. Và cũng lần đầu tiên trong đời nàng, nàng nghĩ đến ý nghĩa vợ chồng.

—Thế nào, em có ưng những kiểu này không ?

Lan nũng nịu ngước nhìn Nam, đáp :

— Nam đã chế ra thì cố nhiên Lan ưng, ưng lắm.

Nam chợt nhớ, bảo Lan :

— À ! sáng hôm nay, Lan ở đây ăn cơm với anh nhé ? Chả nói giấu gì Lan, hôm nay thằng nhỏ của anh ốm, không có người làm cơm, anh toan lên phố ăn cao lâu đây.

Lan vội gạt :

— Đừng đi cao lâu. Để em làm cơm, cùng ăn ở nhà thú hơn.

Rồi nàng vui mừng nhanh nhẹn chạy xuống bếp. Một lát, nàng lên bảo Nam :

— Chẳng có một tí gì ráo. Để em lên phố mua cái ăn nhé ? Ăn muộn có được không, anh ?

— Được chứ !

— Vậy chờ em nhé.

Và Lan đi.

(Còn nữa)

Khái Hưng

Muốn bán một cái xe ô-tô Delahaye 12 mã lực, 4 chỗ ngồi, còn tốt, giá 450p.

Hỏi tại nhà báo.

Docteur

Cao xuân Cẩm

de la Faculté de Paris

CHUYÊN TRỊ :

BỆNH HOA LIỄU và NỘI THƯƠNG

Khám bệnh tại :

153, Henri d'Orléans — Hanoi

(Phố cửa Đông, cạnh hội Hợp-Thiện)

Sách « Nói chuyện nuôi con » của bác sĩ làm có bán tại hiệu **Nam-Ký** *phố Bờ-hồ, 17 Francis Garnier, Hanoi.* Giá 0p.35 một quyển

Kết quả cuộc chiếu bóng giúp đoàn Ánh Sáng

Buổi chiếu bóng « Symphonie Inachevée » tại rạp Majestic ngày 15 Octobre 1939, giúp đoàn Ánh Sáng, đã có một kết quả mỹ mãn : 684 vé chính và 88 vé phụ đều bán hết, số tiền thu được là 576p.50

Số vé Tombola hiếu người mua vé hết 1049 cái. Các khoản chi tiêu như sau này :

Thuê rạp	150p.00
In vé và chương trình	6 00
Trả droits d'auteurs	17 34
Quảng cáo	2 26
Linh tinh	9 90
Tổng cộng :	185p.50

Vậy còn được lãi là :

576p 50 — 185p 50 = 391p.00

trong ấy kể cả tiền 1049 vé Tombola biếu không.

Chúng tôi xin trân trọng cảm ơn ông chủ và nhân viên rạp Majestic đã giúp đỡ nhiều việc, các báo đã cổ động giúp và tất cả các ngài đã tán thành công cuộc nghĩa cử của Đoàn chúng tôi đến xem đông như vậy — Ban Tổ chức Đoàn Ánh Sáng.

Về mùa hè lại trong lúc vải đắt, công cao này dùng CHEMISETTE

tức là ta đã chọn thứ y phục hợp thời nhất, lịch sự và tốn ít tiền.

Manufacture CU GIOANH

70 Rue des Eventails, Hanoi — Tél. 525

La plus importante fabrique de chemissettes au Tonkin

Crème Vénus

Chế bằng những chất mỡ làm cho da được mịn đẹp, khỏi mụn. Dùng về mùa hanh để lau phấn và bôi nẻ rất tốt, tránh được sự dùng sà phòng vì sà phòng dùng luôn làm cho răn mặt, khô da

Công to : 1p.10

Công nhỏ 0p.35

Chế tại PHARMACIE DU BON SECOURS

Mme NGUYỄN ĐÌNH HOÀNG

52, Bd. ĐỒNG-KHÁNH, HANOI — Tél. 454

Thuốc quán và xì-gà

MELIA

Hút êm dọng và thơm ngon

ĐẠI-LÝ ĐỘC QUYỀN

L. Rondon & Cie Ltd 21, Bd Henri Rivière — HANOI

MẤY ĐIỀU XIN LỖI
và MỘT ĐIỀU TẠ LỖI

Xin nhớ đến 10 Novembre là đình hẳn

Cuộc kỷ niệm mùa thu tháng Tám năm 1936 của nhà thuốc Thượng-Đức năm nay đã khiến cho từ 10 Octobre đến nay nhiều ngài đến mua thuốc Kinh-Tiến Tụy-Tiên phải thất vọng vì không có thuốc bán. Lẽ đó là vì thuốc K. T. T. T. nay càng ngày càng nhiều người biết tiếng, gặp lúc bán giá đặc biệt này thì có nhiều người mua quá, nên chế thuốc không đủ bán, hai là số bào-chế-viên của nhà thuốc Thượng-Đức xin về để ra đầu ngũ mất mấy người, thành ra có chế gấp cũng không đủ người cho kịp được. Những ngài đến mua thuốc không có, chắc đã hiểu rõ cho nông nỗi ấy mà thứ lỗi cho. Muốn tạ lỗi các ngài, chúng tôi đã tuyển thêm được rất nhiều các bào-chế-viên lành nghề khác, nên hiện nay thuốc K.T.T.T. đã có rất nhiều mà xin gia hạn bán giá đặc biệt nay đến đúng ngày 10 Novembre. Xin các ngài chiếu cố ngay, kẻo lại lỡ một dịp may.

Kinh-tiến Tuy-Tiên tức Khang-Hy tráng-dương kiện-thần-hoàn chuyên chữa các bệnh ở thận như giao hợp kém, đau lưng, mờ mắt, rụng tóc, liệt dương, di mộng lãnh tinh, hiếm sinh dục..., là một thứ thuốc bổ thận rất hợp tạng cho những người ở Á-châu, danh tiếng từ đời Khang-Hy. Hộp nhớn 2p.00 lấy 1p.00, nhỏ 1p00 lấy 0p60. Mua ở các Đại-lý thì 2p00 trả 1p20, 1p00 trả 0p70. Nhận gửi lĩnh hóa giao ngân, tiền cước người mua phải chịu.

Nhà thuốc THƯỢNG-ĐỨC

15, phố Nhà Chung (Mission) — Hanoi

Quần áo dệt CéCé có đủ các hạng

Chemisette — Maillot de bain — Pull'over.
Gilet croisé — Gilet dame — Blouson.
Veston — Slip — Mi-bas sport — Bas
Scout — Chandail — Combinaison enfant.

Mua buôn, xin hỏi hãng dệt

Cu Chung
100, Rue du Coton
HANOI

Vi trùng nào nguy hiểm nhất?

Bệnh Lậu, Giang-Mai, Hạ-Cam đều có những giống trùng rất độc, làm hại thể chất (Mộng, di-tinh, đau lưng, đau xương, rụt cán, Lở loét, v. v...) và nguy cả tinh thần) Nọc độc làm di lụy đến nòi giống. Chỉ có :

ĐỨC - THỌ - ĐƯỜNG
131, ROUTE DE HUÉ — HANOI

Từ phương pháp chữa bệnh cho đến cách chế thuốc là cam đoan chữa được khỏi rứt nọc. Thuốc lậu 0p.60, Giang-mai 0p.70, Hạ cam 0p.30 một hộp, uống một ngày.

Có đại lý ở các tỉnh,

CON CHIM

PHÒNG TÍCH

THUỐC HAY NỔI TIẾNG KHẮP ĐÔNG-DƯƠNG
GIẤY KHEN RẤT NHIỀU, CẢM ƠN THẬT LẮM

Khi đầy hơi, khi tức ngực, chán cơm, không biết đói, ăn chậm tiêu, bụng vỗ bình bịch. Khi ăn uống rồi thì hay ợ (ợ hơi hoặc ợ chua). Thường khi tức bụng khó chịu, khi đau bụng nổi hòn, khi đau lưng, đau ran trên vai. Người thường mỏi mệt, buồn bã chân tay, bị lâu năm sắc da vàng, da bụng dầy. Còn nhiều chứng không kể siết. Một liều thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay

Liều một bận uống 0p.25 Liều hai bận uống 0p.45.

VU-DINH-TAN Ấn tứ kim tiền năm 1926 — 178 bis Lachtray, Haiphong
Đại-lý phát hành toàn tỉnh HANOI : **AN-HÀ** *13 Hàng Mã (Cuivre) — Hanoi*
Đại-lý phát hành khắp Đông-dương : **NAM-TÂN** *100 phố Bonnal — Haiphong*
Có tới 100 Đại-lý khắp Hanoi và khắp các tỉnh Trung, Nam, Bắc-kỳ, Cao-Mên và Lào có treo cái biển tròn

---

Thưa quý ông,
Thưa quý bà

Khi sinh nở, lúc thể thao?
Hoa-Kỳ Rượu-Chồi *soa vào khỏi ngay!*
Té chân, chảy máu, đứt tay?
Cảm hàn, cảm thử soa ngay khỏi liền!

Hộp lớn 135 grs. : 0p.60
Hộp nhỏ 75 grs. : 0p.35

Hỏi ở các nhà Đại-lý :
PHÒNG TÍCH « CON CHIM »
Khắp Đông-dương có treo cái biển tròn

Mời các ngài tới nếm
các món ăn Tứ-Xuyên
tại

Cao lâu Tứ-Xuyên

82, HÀNG TRỐNG, HANOI — GIÂY NÓI SỐ 394

Sẽ được vừa ý vì MÓN ĂN NGON
Cách tiếp lịch sự — Nhận đặt tiệc

Sữa NESTLÉ
Hiệu Con Chim

SỨC MẠNH CỦA TRẺ CON
BAO THẦU CHO CHÍNH PHỦ PHÁP

Hỏi xin không mất tiền quyển sách dạy cách nuôi trẻ của bác sĩ Vidal soạn ở hãng NESTLÉ, phố Paul Bert, số 55 — HAIPHONG

Vẻ mắt

Lông mi cứng, dính như keo, không làm cho phải khỏe cảm được. Trái lại, lông mi giải, êm mắt, bóng bẩy như lụa là, hơi cong cong, ai mà chẳng ưa. Sáp ARCANCIL-INCOLORE nuôi lông mi giải, không làm cay mắt.

Hộp lớn 1p 80 Hạng vừa, không có gương bán chải 1p.20.

Hạng bán quảng cáo : 0p60.

Đại-lý độc quyền khắp Đông-Dương :
COMPTOIR COMMERCIAL *59, phố Hàng Gai — HANOI*

HAIPHONG : Có bán ở hiệu ĐÔNG-QUANG 48, Bd. Amiral Courbet

Rentrée des classes

Vous trouverez à l'I. D. E. O. tous les articles scolaires nécessaires à vos enfants

Articles de bonne qualité leur donnant le goût du travail.
Articles «RECLAME» vous permettant de faire des économies :

Cahier de Brouillon « RECLAME » 100 pages .	0$12
Boîte de 100 copies doubles, beau papier . . .	1.70
Ramette de 100 — — quadrillé multiple . .	1.20
Plumier laqué, couvercle chromos	1.20
Compas sur panoplies : 15 & 4 pièces . .	0$88 & 0.48
Compas plats nickelé reversible double usage . .	1.18
— — — en pochette . .	3$25 — 2.20 & 1.65
Nécessaire scolaire 4 pièces, pochette cuir	0.52

Catalogue des articles scolares sur demande

L'I. D. E. O.

LIBRAIRIE - PAPETERIE **HANOI - HAIPHONG**

POUDRE TOKALON « Pétalia »

SURPRENANTE DÉCOUVERTE D'UN CHIMISTE PARISIEN SPÉCIALISTE DE BEAUTÉ

Une poudre de riz si fine et si légère qu'elle flotte dans l'air. Telle est la surprenante création d'un Chimiste Parisien.

C'est pourquoi la Poudre Tokalon s'étend si régulièrement et si uniformément, recouvrant la peau d'un fin voile de beauté, presque invisible. Il en résulte une beauté paraissant *parfaitement naturelle*. Très différente, en son effet, des poudres lourdes et démodées qui ne donnent qu'une apparence « maquillée », la Poudre Tokalon contient notamment de le Mousse de Crème qui la fait adhérer à la peau pendant 8 heures. Même dans un restaurant surchauffé, jamais votre visage nécessitera de « retouche » si vous employez la Poudre Tokalon. A la fin d'une longue soirée de danse, votre teint sera toujours frais et exempt de luisant.

Agents : F. Maron A. Rochat & Cie
45 Bd Gambetta — HANOI

Sâm Nhung Bách Bổ Hồng Khê

Lấy tinh chất ở cơ quan sinh dục của các loài vật rất mạnh chế luyện với Sâm Cao-ly, Lộc Nhung cùng với các vị thuốc bổ quý giá, nên dùng nó dẫn nguy đến thận và bộ máy sinh dục của người ta làm cho trẻ lại, khỏe ra như người được tiếp hạch, sinh ra nhiều tinh huyết, ăn ngon miệng, ngủ yên giấc, tinh thần minh mẫn, bền trí nhớ lâu, đại tiện nhuận, nước tiểu trong, khỏi đau lưng, bốc hỏa. Các ông dùng trong 2 ngày sẽ thấy tráng dương cố khí, tinh đặc, trong khi phòng sự không thấy nhọc mệt. Nếu ai có bệnh di tinh, lãnh tinh, nhiệt tinh, mộng tinh cũng khỏi. Đàn bà dùng được huyết tốt, kinh điều ; bà nào có bệnh kinh nguyệt bất điều sinh ra các chứng đau bụng, đau lưng, bốc hỏa, ra khí hư (bạch đái hạ) cũng khỏi. Bà nào nuôi con thì tốt sữa, có chửa thì khỏe thai. Các cụ già đau lưng đau mình mỏi mệt, kém ăn kém ngủ hoặc có bệnh ho, bệnh thở dùng cũng khỏi cả. Trẻ con dùng thuốc này sạch cam sài, bổ tì, tiêu thực. Nói tóm lại tất cả nam phụ lão ấu, nếu ai cần phải bồi bổ sức khỏe thì không còn có thứ thuốc bổ gì hay bằng thuốc Sâm Nhung Bách Bổ Hồng Khê này. Thuốc thơm ngon dễ ăn ; các ông dùng thứ bao sáp vàng, các bà dùng thứ bao sáp trắng. Mỗi ngày ăn 2 viên vào 2 bữa ăn sáng và tối, trẻ con mỗi lần ăn nửa viên nhai chiêu với chén nước chè. Mỗi hộp giá 1p.00.

Thuốc Hồng-Khê số 47

Thuốc « Tráng Dương Kiên Tinh đại bổ thận Hồng-Khê » số 47 chế bằng Hoàng-hoa ngư-phiêu, Hải-cẩu-thận, Yến-quảng, Sâm Nhung với các vị thuốc vừa bổ vừa ngon. Giúp cho sự giao hợp được theo ý muốn. Giúp cho người đương sự yếu, « bất lực », liệt-dương » được mãn nguyện, để thụ thai. Làm cho người vô tình lãnh đạm trở nên người đa tình vui vẻ. Sau khi dùng thuốc này 6 hay là 12 tiếng đồng hồ, có hiệu quả hiển nhiên. Muốn chứng cho những lời nói trên đây, các ông các bà dùng thử một gói 0p.25, sẽ thấy phòng sự mạnh khỏe lâu bền gấp mấy lần thác và sau lại thấy tinh thần minh mẫn không một chút nhọc mệt. Thuốc này chuyên trị bổ thận, kiên tinh, sinh khí, chữa bệnh liệt dương, bệnh tinh mau xuất. Mỗi chai lớn giá 1p.00. Mỗi gói dùng được một ngày giá 0p.25,

Thuốc « Cai Hồng Khê »

Không chịn lần chất thuốc phiện (nhà Đoan đã phân chất), nên ai cai cũng có thể bỏ hẳn được mỗi ngày hết một đồng bạc thuốc phiện chỉ uống hết hai hào thuốc cai là đỗ không phải hút nữa vẫn đi làm việc như thường, thuốc viên 0p.50 một hộp, thuốc nước 1p.00 một chai. Nghiện nhẹ chỉ hết 1p.00, nghiện nặng hết 5p.00, 3p.00 là bỏ hẳn được, nếu sai nhời, xin trả lại tiền gấp đôi.

Thuốc phong tình Hồng Khê

***Giấy thép mà buộc ngang trời ! Thuốc Hồng-Khê chữa những người lắng lơ !* Hai câu Sấm truyền này, ngày nay quả thấy ứng nghiệm, vì hễ nói đến Hồng-Khê thì ai cũng nghĩ đến thuốc lậu và thuốc giang-mai ; ai bị lậu không cứ mới hay kinh niên uống thuốc lậu Hồng-Khê số 39, mỗi hộp 0p.60 cũng rứt nọc ai bị bệnh giang-mai không cứ về thời kỳ thứ mấy, mới hay đã nhập cốt rồi, uống thuốc giang-mai số 14 cũng khỏi rứt nọc một cách êm đềm không hại sinh dục (mỗi hộp giá 0p.60) nên khắp nơi đâu đâu cũng biết tiếng.**

Nhà thuốc HỒNG-KHÊ 88, Phố Chợ Hôm (Route de Huế) — Hanoi

Xem mạch cho đơn, bốc thuốc chén, và có hơn 100 môn thuốc hoàn, tán, cao, gia truyền và kinh nghiệm, chế sẵn đóng hộp, đóng chai theo phương pháp Âu Mỹ bán khắp cả nước Nam, bán sang cả Tây, Tàu, Ai-lao, Cao-mên, chữa đủ các bệnh nguy hiểm người lớn, trẻ con. Bệnh nào thuốc ấy có đơn chỉ rõ cách dùng và nói rõ bệnh căn, hết rất ít tiền mà bệnh mau khỏi. Các thứ thuốc của nhà Hồng-Khê dự Hội-chợ Hải-phòng năm 1937 được quan Toàn-quyền và quan Thống-sứ ban khen, các báo tây, nam tỏ lời khuyến khích, được thưởng « Bội tinh vàng » và được « Bằng cấp tài năng » tại Hội-chợ Huế. Kỳ đấu xảo công nghệ, mỹ thuật tại Hội-chợ Hanoi 1938 được quan Thống-sứ ban khen và được thưởng « Bội tinh vàng ». Có hiến 2 cuốn sách thuốc : Gia-đình Y-dược » và « Hoa-Nguyệt Cẩm-Nang ». Khắp các nơi đều có Đại-lý, mua thuốc Hồng-Khê xin nhận kỹ giấy hiệu Phật 12 tay.

Imp. Thuy-Ký, Hanoi Tél. 869 — Le Gérant Nguyễn k. Hoan